

271729

Inv. 3218.

B

BALADE ȘI IDILE

**BIBLIOTECA CENTRALĂ
DE UNIVERSITARĂ
BUCUREȘTI**

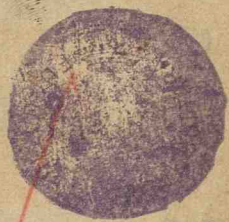
GEORGE COȘBUC

5094.

**BIBLIOTECA
J AL. CANTACUZIN**

859.0-1

BUCUREȘTI

EDITURA LIBRĂRIEI SOCECŪ & Comp.

21, Calea Victoriei 21

1893.

1961

BIBLIOTECA CENTRALA UNIVERSITARA
BUCURESTI
COTA... 32918

pc 8/04

BUCURESCI

STABILIMENTUL GRAFIC J. V. SOCECŪ

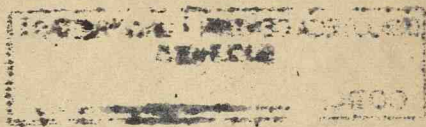
59 — Strada Berzei — 59

[36,796.]

B.C.U. Bucuresti

C5094

BALADE ȘI IDILE

7. NOAPTE DE VARĂ.

Lările, de farmec pline,
Strălucesc în lumină;—
Sboară mierlele 'n tufiş
Şi din codri noaptea vine
Pe furiş.

Care cu poveri de muncă
Vin încet şi scârţiind;
Turmele s'aud mugind,
Şi flăcăii vin pe luncă
Hăulind.

Cu cofița, pe 'ndelete,
 Vin neveste de la rîu;
 Și cu poala prinsă 'n brîu
 Vin cîntînd în stoluri fete
 Dela grâu.

Dela gîrlă 'n pîlcuri dese
 Sgomotoși copiii vin:
 Satul e de vuet plin;
 Fumul alb alene ese
 Din cămin.

Dar din ce în ce s'alină
 Toate sgomotele 'n sat,
 Muncitorii s'aũ culcat.
 Liniștea-î acum deplină
 Și-a 'noptat.

Focul e 'nvelit pe vatră
 Iar opaițele-aũ murit,
 Și prin satul adormit
 Doar' vr'un cîne 'n somn maĩ latră
 Răgușit.

Eat'o! Plină, de spre munte
Ese luna din brădet
Și se nălță 'ncet-încet,
Gânditoare ca o frunte
De poet.

Ca un glas domol de clopot
Sună codrii mari de brad;
Ritmice valurile cad,
Cum să sbate 'n dulce ropot
Apa 'n vad.

Dintr'un timp și vântul tace;
Satul doarme ca 'n mormânt —
Totu-î plin de Duhul sfânt:
Liniște 'n vėsduh și pace
Pe pământ.

Număi dorul măi colindă,
Dorul tinăr și pribag.
Tainic se 'ntâlnește 'n prag,
Dor cu dor să se cuprindă,
Drag cu drag.

MÂNIOASĂ.

Am să merg mai înspre seară
Prin dumbrăvi, ca mai de mult,
In priveghetori să-mi pară
Glasul Linei că-l ascult.
Mai știu eă, ce-aș vrea s'ascult!?
Că'n zori Lina sta 'n portiță,
Sălta 'n vânt a ei altiță,
Vântul îi sălta 'n cosiță
Și-i făcea floare 'n obraz:
Eă mergeam la plug în laz,
Și, când trec, Lina s'ascunde,
Par'că nică nu m'a văzut.
Îi vorbesc, și nu-mă răspunde,
Nu 'mă răspunde!
Și-o întreb, și nu'mă răspunde,
Și mă mir — ce i-am făcut!

Și la mine 'n prag venia
Mamă-sa cât ce-adurmia.
Azî ard hainele pe mine,
Mi-e greu capul ca de lut,
Staă în prag — și ea nu vine,

Nu măi vine!

E târziū și nu măi vine, . . .
Și mē mir: ce i-am făcut!?

NU TE-AI PRICEPUT!

Mie Creta

Nu te-ai priceput! —
Singur tu nu mi-ai plăcut,
Că eă tot fugiam de tine?
O, nu-ı drept, nu-ı drept, Sorine!
Ți-am fost dragă, știu eă bine,
Dar, să-mı spuı, tu te-ai temut.
Și eă toate le-am făcut,
Ca să poți să-mı spuı odată,
Să mă 'ntrebı: «Mă vrei tu, fată?»
Și plânceam de supărată,
Că tu nu te-ai priceput.

Nu te-ai priceput! —
 Ți-ai că-s mândră și n'am vrut
 Ca s'ascult vorbele tale?
 Dar de unde știi? In cale
 Ți-am umblat și 'n deal și 'n vale
 Și-orî-și unde te-am știut.
 Zile lungi mi le-am perdut,
 Să mă 'mprietinesc cu tine:
 Tu-mi umblaî sfios, Sorine,
 Și plângea durerea 'n mine,
 Că tu nu te-ai priceput.

Nu te-ai priceput! —
 Am fost rea și n'aș fi vrut
 Să te las, ca^o altă fată,
 Să mă strîngi tu sărutată?
 Dar m'ai întrebat vr'odată!?
 Mă 'nvingea să te sărut
 Eă pe tine! Pe 'ntrecut
 Chip cătam cu viclenie
 Să te fac să 'ntrebî, și mie
 Mi-a fost lună întregi mânie,
 Că tu nu te-ai priceput.

Nu te-ai priceput! —
 Ți-ai, că de m'ai fi cerut

Fatma răsare 'n țipet, de spaimă 'ngălbinită.
 «El are fes albastru și haina sdrănțuită!» —
 Și grabnic eunucii se 'nșiră, urmărind
 Ca șerpii prin tufșuri pe Musa-Nin, și-l prind.

Fatma plângând se duce la tată-seu și-î spune.
 «Voiu pune servitori să-l bată! Și voiu pune
 Să-l târăe d'alungul Bagdadului, legat
 De-a calului meu coada, de-a celui mai turbat!
 Mișelul!» Și Ben-Omar isbește cu piciorul
 Și dă un semn. In lanțuri legat, cutezătorul
 Nin-Musa intră palid, cu ochii la pământ —
 El are fes ca 'n Yemen și-o sdranță de vesmânt.

Fatma stă răzimată de-al tronului pilastru,
 Și sclavul stă 'nainte-î. El are fes albastru,
 Și-albastrii are ochii, d'un farmec dureros;
 E tiner și e palid și-atât e de frumos!
 S'aruncă furtunatic spre rob atunci Sultanul
 Și-î fulgeră 'n cap ochii și 'n mână iataganul:
 «Acesta e?» Și fata se 'ndoaie puțintel:
 «N'a fost acesta, tată! — Să nu lovești în el!»

NUNTA ZAMFIREI.

F lung pământul, ba e lat,
Dar ca Săgeată de bogat
Nici astăzi domn pe lume nu-î,
Și-avea o fată, — fata lui —
Icoană 'ntr'un altar s'o puî
La închinat.

Și dac'a fost pețită des,
E lucru tare cu 'nțeleș,
Dar dintr'al prinților șirag,
Câți au trecut al casei prag,
De bunăseamă cel mai drag
A fost ales.

Mamei tale noră 'n casă,
N'ași fi vrut să merg? E, lasă!
Că de-o fată cui 'i pasă
Nu să ia după părut!
De 'ntrebați, ai fi văzut!
Tu să fi 'nceput iubitul,
Că-î făceam eū isprăvitul —
Tu cu pâinea și cuțitul
Morî flămând, nepriceput!

F A T M A.

În faptul dimineții, prin parc, îngândurată
Se plimbă visătoarea Fatma, frumoasa fată
A marelui Ben-Omar, califul din Bagdad —
Și tinerele-î plete de peste umeri cad
Pe pept, și ea le prinde mănunchiū în alba-î mână.
Zimbînd s'ășează fata aproape de fântână
Pe-o lespede de marmur, privind cu gîndul dus
La gura de balaur ce-asvêrle apa 'n sus.

Tiptil atunci din umbra tufișului răsare
Nin-Musa, rob din Jemen. El ese din cărare,
S'apropie de fată, o prinde pe furiș,
S'apleacă, o sărută și pîere prin tufiș.

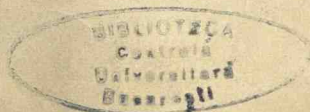
El, cel mai drag! El a venit
 Dintr'un afund de Răsărit
 Un prinț frumos și tinerel,
 Și fata s'a 'ndrăgit de el,
 Că doară tocmai Viorel
 I-a fost merit.

Și s'a pornit apoi cuvânt!
 Și patru margini de pământ
 Ce strimte-au fost în largul lor,
 Când a pornit să-și dee zor
 Acest cuvânt mai călător
 Decât un vânt!

Ca ieri cuvântul din vecini
 S'a dus ca astăzi prin străini,
 Lăsând pe toți, din cât afund
 O miie de crăimă ascund,
 Toți craii multului rotund
 De veste plini.

Și-atunci din tron s'a ridicat
 Un împărat după 'mpărat,
 Și regii 'n purpur s'au încins,
 Și Doamnele grăbit au prins
 Să se gătească din adins
 Ca nici odat'.

5094

Iar când a fost de s'a 'mplinit
 Ajunul zilei de nuntit,
 Din munți și văi, de peste mări,
 Din larg cuprins de multe zări,
 Nuntași din nouă-zeci de țeri
 S'aũ răscolit.

De cum a dat în fapt de zori,
 Veniaũ cu fete și feciori
 Trăsnind rădvanele de craiu,
 Pe netede poteci de plaiu:
 La tot rădvanul patru cai,
 Ba patru sorii.

Din fundul lumii, mai din sus,
 Și din Zorit, și din Apus,
 Din cât loc poți gândind să bați
 Venit-aũ roiuri de 'mpărați
 Cu stemă 'n frunte și 'mbrăcați
 Cum astăzi nu-s.

Sosit era bătrânul Gruiũ
 Cu Sanda și Rusanda lui,
 Și Tinteș, cel cu trainic rost,
 Cu Lia lui sosit a fost,
 Și Bardeș cel cu adăpost
 Prin munți silhuĩ.

Și alții, Doamne! Drag alint
 De trupuri prinse 'n mărgărint!
 Ce fete dragi! Dar ce comori
 Pe rochiî lungi țesute 'n florî! —
 Ear hainele de pe feciori
 Sclipeaŭ d'argint.

Voinicii căi spumaŭ în salt;
 Și 'n creasta coifului înalt
 Prin vulturî vântul viŭ vuia,
 Vr'un prinț maî tînăr când trecea,
 C'un braț în șold și pe prăsea
 Cu celalalt.

Ear maî spre-ameazî, din depărtări
 Vêzutu-s'a crescînd în zări
 Rădvan cu mire, cu nănași —
 Cu socriî marî și cu nuntași,
 Ear nouêzeci de feciorași
 Veneau călări.

Și ca la mândre nunți de craiŭ,
 Eșit-a 'n cale-ales alaiŭ
 De sfetnici mulți și mult popor
 Cu musicî multe 'n fruntea lor;
 Și drumul tot era covor
 De florî de Maiŭ.

Ear când alaiul s'a oprit
 Și Paltin craiu a stărostit,
 A prins să sune sunet viū
 De treasc și trâmbiți și de chiū —
 Dar ce scriū eū? Orī cum să scriū
 E ne'mplinit!

Și-atuncī de peste larg pridvor,
 Din dalb iatac de foișor
 Eși Zamfira 'n mers isteț,
 Frumoasă ca un gând răsleț,
 Cu trupul nalt, cu pěrul creț,
 Cu pas ușor.

Un trandafir în văi părea;
 Mlădiul trup i-l încingea
 Un brîū de-argint, dar toată 'n tot
 Frumoasă cât eū nici nu pot
 O măi frumoasă să-mī socot
 Cu mintea mea.

Și ea, mergênd spre Viorel,
 De mână când a prins'o el,
 Roșind s'a zăpăcit de drag, —
 Vėtavul a dat semn din steag
 Și-atuncī porniră toți șireag
 Incetinel.

Și 'n vremea cât s'au cununat
 A prins poporul adunat
 Să joace 'n drum după tilincă:
 Feciori, la zece fete, cincă,
 Cu sdrângăneii la opincă
 Ca 'n port de sat. ?

Trei pași la stânga linisor
 Și alți trei pași la dreapta lor;
 Se prind de mâni și se desprind,
 S'adună cerc și ear se 'ntind,
 Și bat pământul tropotind
 In tact ușor.

Ear la ospet! Un rîu de vin! —
 Mai un hotar tot a fost plin
 De mese, și tot oaspeți rari
 Tot crai și tot crăese mari,
 Alătura cu ghinărari
 De neam străin.

A fost atâta chiu și cânt
 Cum nu s'a pomenit cuvânt!
 Și soarele mirat sta 'n loc,
 Că l'a ajuns și-acest noroc,
 Să vadă el atâta joc
 P'acest pământ!

De-ai fi văzut cum aū jucat
 Copilele de împărat,
 Frumoase toate și întrulpă?
 Cu ochi șireți ca cei de vulpă
 Cu rochiș scurte până 'n pulpă
 Cu pěr buclat.

Și principă falnică și 'ndrășneț
 De-al căror buzdugan isteț
 Perit-aū smei din iaduri scoși!
 De-ai fi văzut jucând voioși
 Și Feți-voinică, și Feți-frumoși,
 Și logofeți.

Ba Peneș-împărat, vȳzȳnd
 Pe Barbă-cot, piticul, stȳnd
 Pe-un gard de-alături 'privitor,
 L'a pus la joc! Și 'ntre popor
 Sărea piticu 'ntr'un picior
 De nu-și da rȳnd!

Sunt grei bȳtrȳniș de pornit,
 Dar de-ı pornești, sunt grei de oprit!
 Și s'aū pornit bȳrboșiș regi
 Cu sfetnică 'nvechițiș în legi
 Și patruzeciș de zile 'ntregi
 Aū tot nuntit.

Și vesel Mugur-Impărat
Ca cel d'întâiu s'a ridicat
Și, cu păharul plin în mână,
Precum e felul din bătrâni,
La orî ce chef între Români,
El a 'nchinat.

Și-a zis: «Cât mac e prin livezi,
Atâția anî la mirî urez!
Și-un prinț la anul! blând și mic,
Să crească mare și voinic, —
Iar noi să măi jucăm un pic
Și la botez!»

CÂNTECUL FUSULUI

Eu mi-am făcut un cântec
Stând singură 'n iatac —
Eu mi-am făcut un cântec,
Și n'aș fi vrut să-l fac.
Dar fusul e de vină
Că se 'nvârtea mereu,
Și ce-mă cânta 'nainte
Cântam pe urmă eu.

De-atunci îl cânt într'una
Că-mă vine-așa nevrând;
De-aș face orî ce-aș face
Nu pot să-l scot din gând.
Il cânt torcând la vatră
Și-l cânt mergând pe drum
Și nu pricep ce-î asta,
Și nu știu, biata, cum?

Adese stând la cină
Simt lacrimile des,
Nu pot mânca de lacrimă,
Și trebuie să es
Afară 'n vânt, afară,
Că-mă arde capul tot,
Și 'ngrop în palme capul
Și-mă cânt amarul tot.

Am stat la roata morii,
Și roata umblă des
Și roata morii cântă
Cuvinte cu 'nțeles.
Ea cântă înainte;
Cânt și eu după ea —
Moraru 'și face cruce
Privind în urma mea.

Și-am mers pe malul apeî,
In valuri să-mă îngrop
Și cântecul și-amarul —
Dar a 'nceput un plop
Să cânte, și toți plopii
Cântau duios în vânt
Și m'am trezit d'odată
Că plâng și eu și cânt !

Și-am mers pe luncă, dar jalnic
D'alungul peste luncă
Cum plâng și cântă toate!
Și 'n crâng m'am dus atunci —
Nu-î loc măi bun pe lume
De plâns decât în crâng!
Ah, toate plâng, și satul
Se miră, că eă plâng!

Ah, fusul e de vină,
Că se 'nvârtea mereu
Și el cânta un cântec,
Și-l știu d'atunci și eă!
Și 'ncet ce trece viața
Când n'ai nici un noroc —
Măi iute dac'ar trece,
De-ar sta măi bine 'n loc!

De-ar sta pe loc măi bine!
Orî loc eă să-mă gălesc
Să pot să plâng cu hohot —
Nici asta nu 'ndrăsnesc!
Că mama mă tot ceartă
Și tata-î supărat,
Și 'n ochiî meî să uită
Toți oamenii din sat.

Ah, seara numai, seara
Mă simt la largul meu,
Că 'ngrop în perne capul
Și până 'n zori mereu
Tot plâng ca o nebună
Și perna 'n braț o strâng
Și plâng, că nu mă vede
Măicuța-mea că plâng.

că plâng.

BALADĂ ALBANEZĂ

Fiul pașei din Ianina
Un cal negru 'n rîu adapă,
Pre când vine după apă
Cu vas alb pe căp Despina.
Dar din munte, de pe creastă,
George cată 'n văi și vede
Și pe Turc și pe nevestă.

Fiul pașei din Ianina
De la pept o floare scoate
Și-o aruncă 'n val, să 'noate
Până 'n vale la Despina.
George 'n munte pumnii 'și strînge,
Buza cruntă 'n dinți o mușcă
Și de-albastră ciudă plînge.

Fiul pașei din Ianina
Vesel brațele-și întinde,
Când se pleacă 'ncet și-î prinde
Crinul de pe rîu Despina.
Ce, la pept a pus ea floare?
Dar și 'n munte George pune
Plumbii sub scăpărătoare.

Fiul pașei din Ianina
Blând desmeardă alba frunte
A nevestei, dar din munte
Moarte-aduce carabina.
Nu în cal, nu 'n fiul pașei,
Plumbul a mers drept în crinul
Pus pe peptul alb al lașei.

Fiul pașei din Ianina
Sare 'n șa, îndoae frîul,
Bate 'n cal nebun cu frîul --
Și-l ajunge carabina :
Nu 'n pept strîns cu haină verde,
Ci 'ntr'un braț, mai mult neveste
Cu-acel braț să nu desmerde !

ARMINGENII

Precând umbla Hristos prin țară
Lățind cuvântul său frumos,
Ovreii toți 'i-au scos ocară
Și cărturarii lor cercară
Prilegiu să piardă pe Hristos.

Așa, 'ntr'o noapte 'ntunecată
Când vecinicul Mântuitor
Durma 'ntr'o casă 'ncreștinată,
Găsitul-aŭ Ovreii 'ndată
Și sfat făcut-aŭ de omor.

La Mează-noapte-aveaŭ să vie
 La casa unde El dormea —
 Și, casa pentru ca s'o știe,
 Aŭ pus ca semn și mărturie
 In fața casei o nua.

Dar Dumnezeŭ, cel ce scoboară
 Și 'n gândul cel mai nevedit
 Nu lasă p'al seŭ fiŭ să moară,
 Căci a răscumpărării oară
 Și vremea morții n'a sosit.

Și Dumnezeŭ orbit-a firea
 Ovreilor împinși lă răŭ,
 In cât să n'aibă nicăirea
 Vr'un chip de-a făptui perirea
 Născutulŭ din Dumnezeŭ.

La mezul nopții 'n gloată mare
 Ovreii pe furiș pornesc —
 Și-Ovreii urlă de mirare,
 Că ei la casa fie-care
 Ca semn câte-o nua zăresc.

«Dac'am pierdut și astă-zî prada,
Cu greu putea-vom s'o găsim».
Pornește-apoi răgnind grămada,
Perëndă 'n sgomot toată strada
Tăcutuluî Ierusalim.

Dar neputînd să mai găsească
Pe Christ ca să'l omoare 'n somn
Perdut-aû noaptea dușmănească
Și n'aû putut să 'ndeplinească
Perirea vecîniculuî Domn.

Și din aceea zi 'nainte
Rămas'a obiceiû, și spun,
Ca pentru-aducerea aminte
De noaptea mîntuirii sfinte
Româniî și-azî Armingeni pun.

REA DE PLATĂ

0

Ea vine de la moară;
Și jos în ulicioară
Punând un sac, în urmă
Nu-l poate ridica.
«Ți-l duc eu!» «Cum?» «Pe plată!»
Și ea, cuminte fată
Să și 'nvoește 'ndată
Și nu prea zice ba.

Eu plec cu sacu'n spate —
La calea jumătate
Cer plata, trei săruturi.
Dar uite, felul ei :

Stă 'n drum și se socoate,
Și'mi spune câte-toate,
Că-s scump, că ea nu poate,
Că prea sunt multe trei!

Cu două să 'nvoește,
Și — unul mi-'l plătește
Cu altul să-mi rămâe,
Datoare pe 'nserat.
Dar n'am să-l ved cât veacul!
Și iată-mă, săracul,
Să-î duc o poștie sacul
P'un singur sărutat!

FATA MORARULUI

Sub ploii rari apele sună
Și ploii rari vijie'n vânt
Și roata se 'nvârte nebună —
Eu stau la covată și cânt
Și singură nu știu ce cânt,
Și'n ochii mei lacrimi s'adună.

Așa-î de 'ntuneric afară!
Din cer un iad până 'n pământ—
Eu cânt tot un cântec d'aseară,
Și tremur și n'aș vrea se-l cânt,
Și-l tac, dar nevrînd îl cânt eară!

O, stînge-te, lampă, te stînge!
Că brêul de 'ncins mi-a fost lung,

Dar brêul meu astăzi mă strînge,
 La copciî cu greu î-l ajung —
 Atât de cu greu i-l ajung,
 Și'n copciî el trupul mi-l frînge!

Dormi, mamă, dormi draga mea mamă,
 Să nu 'ntrebî de ce nu dorm eu!
 Obrazul ascuns sub naframă
 E martur păcatului meu,
 E martur amarului meu —
 Tu n'ai băgat încă de seamă!

Supt plopii rari apele sună
 Și plopii rari vîjîie 'n vînt
 Ei parcă dau hohot să-mî spună
 In rîs, ce nemernică sînt —
 Ce rea, ce nemernică sînt,
 Și apele 'mî strigă «Nebună!»

O, macină grâul maî bine
 Și 'nvêrte-te, roată, mereu!
 Că lumea se'nvêrte cu mine,
 Și vreau, și eu nu știu ce vreau —
 Ba lasă, că știu eu ce vreau:
 Aș vrea să fiu, roată, supt tine!

CRĂIASA ZINELOR

Prعانul însuși stă domol
Și 'n gânduri dulci se pierde,
Când zinele cu pieptul gol
Răsar pe lunca verde.
Ușoare, ca de neguri fug
Prin liniștea adâncă,
Obrajii lor, ca flori de rug,
Sunt nesărutați încă.

Luciferul

Vezi tu departe 'n Resărit
Aprins lucind ca focul
Palatul lor? Imprejmuit
Cu zid d'argint e locul:
Acolo ele 'n veci nu mor
Și vara 'n veci nu moare,
Și ele 'și-au Crăiasa lor
Și toate sunt fecioare.

La țara lor nici smeï n'ajung —
 Dar într'o zi, la poartă,
 Bătù, de drumul greu și lung
 Slăbită și mai moartă,
 O fată de 'mpërat, cerënd
 Un adăpost, sërmana,
 Și s'e ruga milos de blând,
 «Și cum te chïamă?» — «Ana».

«Eü nu pot, Ano, să-ți descuiü;
 Acest drept al meü nu e.
 Crăiasëi noastre am să-ï spuiü,
 Să vie să-ți descue».
 P'un nor de aur lunecând
 A zinelor Crăiasă
 Vinea cu përul rïurând,
 Riü galben de mătasă.

Crăiasa în purpur și 'n smarald
 S'ascunde, nu s'ascunde,
 Străbați cu ochiï viul cald
 Al formelor rotunde.
 De foc sunt ochiï eï crăești —
 La zid ea stă plecată:
 «Descuiü. Dar eü mă tem, că ești
 Fecior!» — «Ba nu; sînt fată!»

Și dându-î zinele-adăpost
 Trăia cu ele soră.
 Dar într'o zi a fost ce-a fost,
 Că ea n'a mers la horă!
 Având inel, ea se juca
 Stând singură 'ntr'o vale:
 Pe-acolo Doamna se plimba
 Și-a dat de Ana 'n cale.

«Ce ai tu, Ano?» — «Uite ce-î!»
 Crăiasa schimbă fețe,
 Că n'a văzut în viața ei
 Inel, și ce mândrețe!
 Din piatra tronului din raiu
 Cioplit în florî maestre,
 El singur unui fiu de crai
 D'ajuns i-ar fi fost zestre.

«Și cum îi zică?» — «Inel îi zic!»
 Pe degetul suleget
 Al zinei pus, pe cel mai mic,
 Crescut părea pe deget.
 «O, dă-mi-l mie!» Drăgălaș
 Să roagă ea 'mbătă.
 »Ți-l dau, stăpâno, de mă lași
 Să te cuprind odată!»

Crăiasa 'n veselia ei
 D'odată se 'nvoește :
 «Mă strîngi la pept, și-atîta ce-î?»
 Și peptul Anei crește,
 Și cum întinde brațul drept
 Mai viû îi bate peptul
 Și tremură, strîngînd la pept
 Pe Doamnă-sa cu dreptul.

«Atîta ce-î?» — «Dar m'ai durut!
 Să nu puî mîna stîngă!»
 Și'n urmă zina s'a sbătut
 Că prea mult vrea s'o strîngă.
 Așa fac și copiii 'n joc —
 Când nu-și înțeleg vrerea
 Dar zinei i-a părut d'atunci
 Că i-a slăbit puterea.

A doua zi, sub umbre rarî
 De pom cu floarea albă,
 Copil' avînd mărgăritari
 Făcea dintr'înșii salbă.
 Crăiasa vine iar. Zărind
 Frumoasa jucăree,
 Aprinșii-î ochii mai mult s'aprint
 De dorul să i-o dee.

«Ce-î asta?—«Salbă!» Ard răslet
 Mărgeanuri roșii 'n pară,
 Și n'ăi fi dat d'ajunsul preț
 Al salbei, dând o țară.
 «Și cui o dai tu?» Patimaș
 Zimbind crăiasa 'ngână.
 «Ți-o dau și ție, de mă lași,
 Să te sărut, stăpână!»

Pe nimeni ea n'a sărutat,
 Orî poate florî și fluturî,
 Dar pentru salbă i-ar fi dat
 Și-o sută de săruturî.
 Așa fac doî copîi în joc,
 Când nu 'nțeleg ce-i jocul,
 Dar zinei i-a părut d'atunci
 Că i-a perit norocul.

A treia zi, privind în lac
 Copila, ca 'n oglindă,
 Cerca și nu putea pe plac
 Un brâu pe trup sê-și prindă.
 Crăiasa vine iar. Grăbit
 S'a 'ncins atunci crăiasa,
 Și cât de strîns i s'a lipit
 De caldul trup mătasa!

Ea bate 'n palme, vede 'n lac
 Că strînsă-î stă maî bine;
 Rotunde, ca un cap de mac,
 Staū sinurile pline,
 Maî naltă pare, și 'n umblat
 Mlădie ca o vargă,
 Ea simte cât de rău i-a stat
 In haina eî cea largă.

Și ochii-î otrăviți de dulci
 La brêu sêlbaticî cată
 «Ți-l daū, cu tine de mē culcî
 Alătura odată!»
 «Dar, Ano, pentru ce nu-mî ceî
 Altceva; am eū multe!»
 «Nu vreū!» Și 'n urmă asta ce-î?
 De ce sē n'o asculte?

* * *

Știți voi povestea, când un fiū
 De împērat odată,
 In pept cu dor turbat de viū,
 S'a îmbrăcat în fată?
 Luând, în loc de paloș fus,
 Și 'n loc de coif naframă,
 Pe peptul tiner el și-a pus
 Altiță 'n loc de-aramă.

El stă pe tron, și lângă el
Ce trist crăiasa plânge !
Cu mâna ei cea cu inel
Rupându-și salba, strânge
Genunchii lui, ea stă 'n genunchi!
Și brêul și-l desleagă,
Și përu-î destăcut mănunchi
'I umple fața 'ntreagă.

«Eü toate, toate le-am pierdut!
Și Dumnezeu mă peardă
Din ochii lui, că te-am crezut!»
El rîde și-o desmeardă:
«Acum nu-î timp să te bocești;
Tu vii cu mine-acasă;
Crăiasă dacă nu mai ești
Veï fi împërăteasă!»

PUNTEA LUI RUMI

I.

Rumi adunase 'n creer
Toată cumiția lumii —
Și 'ntr'o zi regele Gupta
Chiamă la palat pe Rumi.
«Mâne-î Anul-noă, stiî bine.
Și-obiceiū din vremurî este
Ca 'n această zi să fie
Sărbătoare de neveste.

Și eū vreaū un lucru mare!
Tu ești sfânt, așa să spune,
Facî minunî; și mâne tocmai
Ce n'aș da pentr'o minune.
Imulțim splendoarea zilei —
Vrei? Găsești tu una 'n pripă»
Rumi a rămas pe gândurî,
Negăsind răspuns o clipă.

Și-a plecat. Făcuse dânsul
Marî minunî de altădată,
Dar acum avea prilejul
Pentru cea mai minunată.

II.

P'un șes larg sunt adunate
Gințile din Himalaia,
Oștenî negri 'n coifurî albe,
Principî, preoți, sclavî și raia.
Toți bărbații staū d'o parte,
Iar la mijloc staū fecioare
Și neveste, și duc hora
Toate 'n port de sərbătoare.

Iar regina joacă 'n frunte
Cu opt-zeci de principese —
La un semn s'alină jocul,
Și-acum Rumi 'n mijloc ese.
El avea un cort d'o parte,
Iar în cort? Cine-ar ști spune!
El încet desface cortul
Cu ascunsa lui minune.

Să ivesc doi stâlpi, în urmă
 Alții doi, apoi mărunte
 Peste stâlpi câte-va scânduri.
 Ce era? O simplă punte.
 «Rege, nimeni nu cunoaște
 Ce-î în sufletul femeii,
 Numai cei de sus! Și ăată
 Și 'ntr'un lemn s'arată zeii!

De va trece peste punte
 O femeie credincioasă,
 Se va 'nfrumoșa femeea
 Remâind mereu frumoasă.
 De va trece însă una
 Care si-a 'nșelat bărbatul,
 Ea se va negri ca noaptea,
 Astfel ispășind păcatul.

Dar eă cred, că nu-î nici una
 Cu păcate! Cea mai castă
 Treacă 'ntâiu! Și-apoi se treacă
 Rënd pe rënd câte-o nevastă.»
 Și-a tăcut. Eraă în șiruri
 Zeci de miă și miă de sute
 De femeă: ce de credință
 La un loc, ce de virtute!

Dar virtutea — zice Veda —
 Este mută, vecinic rece.
 Gupta strigă, dă un ordin,
 Mai dă unul, dă vr'o zece
 Ş'apoï zimbitor priveşte
 Spre regină : «De să poate
 Treci tu 'ntâiu, şi după tine
 Au să treacă 'n urmă toate!»

«Dacă vrei, eă trec, nu-mi pasă!
 Dar chiar eă? Nu să cuvine
 Să puï, rege, la 'ndoială
 Sufletul unei regine.
 Mă 'nroşeşte singur gândul,
 Că tu aï aflat cu cale
 Tocmai azi să puï la probă
 Inima nevestei tale!»

Şi-a rămas pe loc regina.
 Regele-a privit sinistru
 Spre Nipunica, nevasta
 Celui măi frumos ministru.
 «Iartă, rege,» a zis dânsa
 «Nu pot suporta privirea
 Multor ochi! Sunt sficioasă;
 Eă aş trece, însă firea — — »

Principesele 'nroșite
Bucuros voiaă să treacă,
Dar putea să mință puntea,
Vr'un nedrept putea să facă.
Orî mai știi? Bătrânul Rumi
Face-o glumă, cum se vede;
Și-'î atât de slabă puntea,
Că 'n ea nu te poți încrede.

Ș'apoi cum să creadă lumea,
Ce vor spune nește lemne?
Regele, mușcându-și gura,
A tăcut, convins pe semne.
«Dar minunea unde-î Rumi?»
Punând degetul pe frunte
A zimbit bătrânul preot:
«Puntea e ca orî-ce punte.

«Nici virtutea n'o arată,
Nici păcatul, dar azi, rege,
Dintr'o punte mincinoasă
Treî minuni tu poți alege.

Multe bunuri are omul,
Dar virtutea cea măi mare
 E, să nu să ție mândru
 Cu virtuțile ce are:
 Și nu-î o minune, dacă
Dintr'atâte miî de sute
De femeî, nicî una mândră
N'am găsit de-a eî virtute?

Iar frumșeța-î bun netraînic
Și ispititor la rele,
 Știu nevestele aceasta
 Și, vezî, ce cuminți sunt ele!
 Când! ajungerea frumșeții
 Este-atât de lesnicioasă,
 Nu-î minune, că nicî una
 N'a voit a fi frumoasă?

Iar minunea cea de-a treia,
 Care va fi vecînic nouă
 E, că toți noi pîna astăzi
N'am știut pe cele două! »
 A rîs regele, curteniî
 Toți aî rîs, și-a rîs poporul
 Și-a rîs însuși sfîntul Rumi
 De minunî iscoditorul.

Dar rîzînd, priviaû bărbații
Ne încrezătorî la scîndurî:
I-a cuprins o presimțire
Și-aû căzut pe multe gîndurî.
Iar nevestele ? Vădite
Cu virtutea 'n fața lumii
Făceaû haz, ca d'astădată
A pățit rușine Rumi.

G A Z E L

 ameniî mă 'nvinuesc,
Că sînt tinîr și iubesc —

Tu mi-ai zis să viî la moară
Pe 'nsîrat, să te 'ntîlnesc,

Dar la moară daî de priîetini,
Și de priîeteni mă feresc.

Te-am vîzut și erî pe stradă,
M'am temut să te opresc,

Că de mama mi-e rușine
Și de tine mă sfiesc.

Mi-e necaz pe toată lumea
Și mi-e ciudă, că trăesc:

Te-aș lăsa și-mi e cu jale,
Te-aș iubi și nu 'ndrăsnesc!

RUGĂMINTEA DIN URMĂ

Știi schilav tot! Un cerșetor
Te 'ntorcî acum acasă,
Și ce fecior frumos erai —
Dar orî cum ești, ce-ți pasă!
Tu veî vedea iar satul tău
Și casa voastră 'n vale,
Și bîata mamă-ți va eși
Plângênd în cale.

Și eû rêmân să mor pe-aici
Cu liftele pîgâne!
Ah, par' că simt, că n'am s'ajung
Să vîd ziua de mîne.
Cu două-zeci de-odată 'n car
La groapă ne vor duce,
Și, bun e Domnul de-'om avè
La cap o cruce.

MC. 16.

Noi de copii ne știm, și-am fost
 Ca frații, ba mai bine.
 Eū de-am avut un singur ban
 L'am împărțit cu tine;
 Și tu cu gura foc prindeai
 Să-'mă dai ajutorare:
 Să-ți răsplătească Dumnezeu
 Că-î bun și mare.

Și-auzi acum! De-or întreba
 In sat de-a mea venire,
 Tu 'n loc de adevăr să spuī
 Că n'ai de mine știre,
 Că n'am fost la un regiment —
 Dar spune-le ce-ți place,
 Că pentru ei orī viū, orī mort,
 Tot una face.

Iar mami—Doamne, cum aș vrea
 Credința s'o înșele!
 Să-ī spuī, că m'ai lăsat rănit
 La Turnu-Măgurele,
 Dar voi sosi cât de 'ncurēnd.
 Ascultă-mī rugămintea,
 Că mama, dac'ar ști că-s mort
 Și-ar perde mintea.

Tu s'o amăi cu zi de zi
Și spune-î câte toate,
Ea e bătrână, n'are mult
Să mai trăiască, poate:
Și pentru ce să-î amărăști
Și zilele puține?
Că n'are 'n lume bun și drag
Decât pe mine.

Iar Liniî, de s'ar întempla
Să vă 'ntâlniți vr'odată,
Să-î spuî că-s sănătos și-aș vrea
S'o aflu măritată.
Tu uită-i-te 'n ochi să vezi
De-o doare orî n'o doare;
Iar dacă veî vedea-o stând
Nepăsătoare,

Să-î spuî că m'ai lăsat rănit
Pe umedele paie,
Că doctorul în carnea mea
Adâncă brazdă taie,
Că de dureri eu mă isbesc
Și urlu ziua 'ntreagă,
Și c'am murit gândind la ea,
Că mi-a fost dragă.

Și dacă ochii ei atunci
Maî tulburî se vor face,
N'o mângâia! E de prisos,
Te rog s'o lași în pace.
O frunză veștedă nu-ți dă
Cuvânt să zici că-î toamnă
Și-o lacrimă în ochii ei
Nimic nu 'nseamnă!

Și-acum dă'mî mâna! A sunat
Cornistul de plecare.
Du Oltuluî din partea mea
O caldă salutare,
Și-ajuns în țară, eû te rog,
Fă-mî cel din urmă bine:
Pămîntul țeriî să-l săruți
Și pentru mine!

BIBLIOTECA CENTRALĂ
UNIVERSITARĂ
BUCUREȘTI

LOGICĂ

Copy 1/4

Popa Toader, din scriptură,
Dă lui Mitru 'nvătătură.

«Mitre, știi ce spune psaltul?
Să nu faci în viața ta
Ceea ce te-ar supăra
De ți-ar face-o altul!»

Mitru stă și stă gândind,
De el multe nu să prind —

«Dar mă știu eu, cum e asta!
Altul de! zică înțelept,
D'apoi eu? Să n'am eu drept
Să mă sărut nevasta?»

ROMANȚĂ

Te-am strîns sărutându-te, Radă,
Târziu într'o noapte d'April —
Azi măi fie-care copil
Ne cântă iubirea pe stradă.
Că oamenii deși n'aũ știut
De noi și de taînele noastre,
Dar stelele bolții albastre
Ved toate, și ele-aũ văzut.

Și-o stea, căzătoare din cer,
Ea mării ne-a spus sărutarea,
Și luntrei ne-a spus apoi marea,
Iar luntrea ne-a spus la năer.
Pe țerm eraũ stoluri de fete
Cu drag de năer ascultând —
Și ele rîdeaũ scuturând
Florî albe din negrele plete.

Și fetele-un cântec făcură
Și-î deteră aripă de vânt ;
Batjocur' aș pus ele 'n cânt
Și patimă, dragă, și ură.
Și ast-fel de noaptea d'April
In lume sunt cântece, Radă —
Ne cântă iubirea pe stradă
Azi măi fie-care copil.

CÂNTEC ORIENTAL

Nu-î ca ea 'n oraşul tot
Maî frumoasă fată —
Ea să 'nchină? Ceî ateî
Sunt bigoţi de-odată.
Ese 'n stradă? S'a făcut
Pe-al eî pas lumină,
Ea zîmbeşte? De e nor,
Vremea să 'nsenină.

Ea să scaldă? Ângerî vin
Să s'ascundă 'n spume.
Stă la geam? Pe sub fereşti
Nu încapî de lume.
Ese 'n piaţă? Scad în preţ
Florile de-odată —
Nu-î ca ea 'n oraşul tot
Maî frumoasă fată!

POET ȘI CRITIC

Te știu, nu vreă să țin secret —
Te rog să lași în pace musa,
Căci tu ești cel mai prost poet
In Siracusa.
Trocheii șchăopă și jambii dură;
Și nici nu ști măcar să fură!»

Dar n'a sfârșit, căci Dionis
Ca un al doilea Ajax mitic
A răs de furie și-a 'nchis
In turn pe critic.
P'un bîet Omer îl poți nega;
Dar când e prinț, e altceva.

Orî ce poet, ca rege-î prost;
Dar ca poet e orî ce rege
Un geniu cum puţină aû fost —
Şi să 'nţelege:
Când moare Nero, el e trist
Nu ca 'mpărat ci ca artist.

Şi bietul critic, otrăvit
D'ale slujbaşilor insulte,
Treî părţi din zi era silit
Mereû s'asculte
Toţi jambii despre cari a zis
Că-s cei mai proşti din câţi s'aû scris.

Din zorî de zi un sclav îi sta
La cap, citind până'n de-seară;
Aşa şi erî, şi azî aşa
Şi mâine eară.
Şi tot tavanul era scris
Cu versurî d'a lui Dionis.

Dar după trecere d'un an,
Slujbaşul vine şi-l vesteşte
Că-l iartă nobilul tiran,
Şi că-l poşteşte
Să meargă la palat curênd —
Poetul l'a primit rîzênd.

«Am versuri iar! Un nou volum,
 Și laude-mă spun toți Zoili.
 Să vezi! Eu cred, că fac acum
 Mai buni dactili.
 N'am nici un vers pocit și rău;
 Și-aș vrea s'aud cuvântul tău!»

Și de pe sul cu mult avânt
 Es odele, încet cu 'ncetul.
 Olimpic și cu glasul sfânt
 Citea poetul.
 Curtenii transportați răspund:
 «Ce-artistic, ah! Și ce profund!»

«Și tu, ce zici? M'am îndreptat?»
 Polixen, tremurându-și pașii,
 Spre ușe pleacă, resignat,
 Privind slujbașii:
 «E cheia temniței la voi? —
 Haid, duceți-mă înapoi!»

V Ê N T U L

De fete mari e lunca plină —
Și vântul răsfățat copil
S'apropie tiptil-tiptil
De pe sub fagi, de pe colină.
Și fetele cu drag suspină:
«O, Doamne, Doamne, adă-ni-l!»

Pe umeri blondele lui plete
Tresar și sar încetinel.
El e frumos și tinerel,
Dar e sfios când e cu fete.
Și ele rîd și rîd șirete
Și pe furiș privesc la el.

El umblă ca la el acasă
 Și-ascultă fetele ce zic;
 Măi rumpe 'n palme câte-un spic
 Și resfătat apoi își lasă
 Pe spate capul și nu-î pasă
 De fete și de câmp, nimic.

Și printre spice el șoptesce
 Vorbind aiurea și-alintat:
 Și cum să plimbă 'n lung și 'n lat
 Cu fetele să 'mprîietinește
 Și din copil sfios el crește
 Flăcău întreg de sărutat.

Apoi ca 'n glumă el le prinde
 De mânecă, și-aprins de d'or,
 Iși face joc prin părul lor.
 În urmă brațul și-l întinde,
 Pe cea măi dragă o cuprinde
 Și-o strînge cătră el ușor.

Tot măi aprins, tot măi aproape:
 «Să te sărut, drăguțo, vreî?
 Ce ochi frumoși ai, viorei,
 Ca un întins adânc de ape —»
 De el nu-î nici un chip să scape
 Și-atâta lucru 'n urmă ce-î?

Ea stă la peptul lui pierdută,
 Dintâiu cu ochii la pământ.
 El zice-așa câte-un cuvânt,
 — Ea zice trei și-l tot ajută,
 La urmă dânsul o sărută —
 Eî, vezi tu, fetele cum sunt!

El a crezut că nu să poate,
 Și iacă poți! Dar să te ții!
 E greu să dai de căpătâiu,
 Dar dacă dai, merg strună toate;
 Și fata mult nu se socoate,
 Când pierde mintea cea dintâiu.

El o sărut' acum pe salbă,
 Și fetele 'mprejur să strîng —
 Dar e prea mult! Am să mă plâng
 La toți vlădicii, să dau jalbă!
 Auzi, să duci tu lume albă
 P'un câmp cu oameni, ca 'ntrun crâng!

Ba ele 'și măi desfac și sînul,
 Și 'n sîn el li se joac' acum —
 Il prind odată și-l sugrum,
 Că s'a obrăsnicit Românul!
 Auzi, dar cine-î el păgânul,
 Ca să-mi sărute fete 'n drum?

Nu știe nimeni de-unde vine,
Și capu-î stă la sărutat!
De-ar fi măcar de-aici din sat —
Voî, câți sunteți flăcăi ca mine,
Să-mi spuneți voi acum, e bine
Să faci ca vântul, nu-î păcat?

Adică stăi! Ce fată moare
Dac'o săruți puțin? Da zeu!
Cum aș voi să fiu mereu
Un vânt și eu, în zi cu soare,
De-ar fi numai săcerătoare
O fată pe care-o știu eu!

VESTITORII PRIMĂVERII

Dintr'alte țări, de soare pline,
Pe unde-ați fost și voi străine,
Veniți, dragi paseri, înapoi—
Veniți cu bine!
De frunze și de cântec goi,
Plâng codrii toți fără de voi.

In zarea cea de veci albastră
Nu v'a prins dragostea sihastră
De-ce ce-ați lăsat? Nu vi-a fost dor
De țara voastră?
N'ați plâns v^zându cum trece 'n sbor
Spre Miază-noapte nor de nor?

Voï ați cântat cu glas ferbinte
Naturii calde imnuri sfinte,
Orî doine dragi, când v'ați adus
De noi aminte!

Străinilor voi nu le-ați spus,
Că doine ca a noastre nu-s?

Și-acum veniți cu drag în țară!
Voi revedeți câmpia iară,
Și cuiburile voastre 'n crâng -
E vară, vară!

Aș vrea la suflet să vă strîng,
Să rid de fericit, să plâng!

Cu voi vin florile 'n câmpie
Și noptile cu poezie
Și vînturi line, calde ploî,
Și veselie.

Voï toate le luați cu voi
Și iar le-aduceți înapoi!

până aici

† ZOBAIL

Ia mez-de-noapte morții 'n cor
Iși cântă jalnic imnul lor
Și albele gălgiuri bătute de vânturi
Daă tact tanguioaselor cânturi.

Ei sunt răsboinicii oșteni
Aii regilor asirieni —
Zobail la moarte i-a dus ca pe-o turmă,
Cu biciul bătându'i din urmă.

«Ce fericit e cine-î viū!
Noi putrezim într'un sicriū!
Ni-e dragă și nouă viața și-averea,
Dar regii ne-o iaă cu puterea.

«Frumos e, sfânt e să trăești
 Când pentru-ai tîi tu suflet ești :
 Dar noi am trăit ca să dăm ajutorul
 La regîi cari omoară poporul!

«Tu, cel mai lacom dintre regîi,
 Ai umilit popoare 'ntregîi!
 De dragostea unei regine frumoase,
 Umplut-ai pămîntul de oase!

«Tu perđi bărbații tîi cei buni,
 Să faci femeilor cununîi!
 Tu perđi în orgie al țerii tesaur,
 Beaî vinul din cupe de aur.

«Te porți în haine de argint
 Și 'n cîasurî dragî de dulce-alint
 Săruți pe Tofale, femeea necastă,
 Pe cea mai frumoasă nevastă.

«Tu daî un semn, și porți să frîng,
 Și zeci de milioane plîng;
 Oceanul de spaimă în lăturî s'abate
 De vuetul multor armate —

«Dar tot ce ai, de noi ți-e dat!
 Și tu rîdînd ne-ai îngropat!
 Mișelule! Astă-zî, de-am fi în viață,
 Te-am bate cu palmele 'n față!»

Și cîntă morții, cîntă 'n cor
 Și plin de ură-î cîntul lor.
 Urgia mîniei le 'neacă suflarea,
 Blăstem lî-e și gemet, cîntarea.

Și-auđi! un scârțiiit la porți!
 Spre Ninive privesc cei morți:
 Doi oameni purtînd un cadavru în spate
 Răsar pe tăcut din cetate.

Sub zidurî pun povara lor.
 Incet al morților popor
 S'apropie 'n șirurî de-o pînză murdară:
 «O victim' a regelui iară!»

Și triști, cu fruntea 'n pept privesc,
 Apoi de-odată isbucnesc
 Să rîdă cu hohot, de mîni să se prindă,
 Fanatică horă să 'ntindă.

Și urlă vesel, cântă 'n cor
Dar sfânt acum e cântul lor:
«Ești demn, să te batem cu palmele-'n față;
Ești vrednic să 'ntorci în viață.

Dar din ce-ai fost ce ești acù?
Ne-am răsbunat! când însuși tu
Atâta de ieftin norocul tău dai-'l,
Intinde-ne mâna, Zobail!»

PE LÂNGĂ BOI

Țocnind din biciu pe lângă boi,
In zori de zi el a trecut
Cu plugul pe la noi.

Și de-pe biciu l'am cunoscut,
Și cum țeseam, nici n'am știut
Cum am sărit și m'am sbătut
Să ies de la răsboi.

Și-atâta tort mă-am încâlcit
Și 'n graba mare-am spart un geam,
Știu eă ce mi-a venit!
Am cap, dar par'că nu-'l maă am —
Ce-aveam să-î spuă? Nimic n'aveam,
Dar era 'n zori, și eă voiam
Să 'ntreb cum a dormit.

Și veđi așa-î el, nu știu cum!

M'a prins de braț și m'a cuprins
Să mă sărute 'n drum.

Dar eu din brațe-î m'am desprins

Și l-am certat și l-am împins —

Dar n'am făcut cu din-adins,

Și rău ce-mi pare-acum!

O, nu-mi e, că mă-am sângerat

La prag piciorul într'un cuiu,

Dar mi-e, că e păcat!

Om bun ca dânsul nimeni nu-î,

Și pentr'o vorbă rea ce-î spui

El toată ziua luî

Muncește supărat!

R A D A

A re Dochia mult cât are,
Nu e mult o fată mare?
Că 'ntre domni, dar orî și unde,
Dacă-ți știe ea răspunde
Graîu pe-ales neted ca apa,
Apoi las' că Rada știe
Și 'n ce fel se poartă sapa.

A fost și ea 'n școlî o toamnă,
Dar găsești ca ea vr'o doamnă?
Cu cosița gălbioară,
Ea e 'naltă și ușoară—
S'o veđi numai și să tremurî!
Și de-abia pe la Sân-Petru
Umple optsprăzece vremurî.

Sunt și 'n sat destule fete,
 Carī de nu pot să te 'mbete
 Cu frumsețī, aū peptul ele
 Alb de talerī și măргеle, —
 Rada, când o veđī, te fură
 Cu necontenitul zīmbet }
 Și cu-a vorbelor căldură. }

Harnică, din zoriī zileī
 Nu staū mānile copileī
 Fără lucru, tot să prindă,
 Casa lor toată-ī oglindă.
 La isvor vezī pe Rodica
 Până 'n zori, când pe sub streșini
 Incă doarme rāndunica.

Pe islaz nu-ī multă hrana,
 Dar veđī albă ce-ī Joiana!
 Și 'n amurg copila 'n tindă
 Foc în vatră vrea s'aprindă,
 Dar mu-mu, Joiana muge —
 Radă, fă, s'alergī de-grabă,
 Că 'n șopron vițelul sugē.

«Doar' e tare! Haid măi iute!»
Și din drum, ca să-î ajute
Vin flăcăii tot-deauna.
Nu-l înjugi așa cu buna
Pe vițel, și Rada-î slabă,
Știu flăcăii! Și-și fac seara
Pe-aici vecinic ceva treabă.

Vaca-î tot ce-aū eî, la bîata!
Toarce 'n sat cu ziua fata
Dar e veselă din fire;
De noroc și 'ndestulire
Inima-î în veci e plină:
Când e fericită, spune-mî,
Măi mult ce are o regină?

Rada-î nălucire vie,
Când aleargă pe câmpie
Și-î bat vînturî în cosiță,
Orî când seara stă 'n portiță
Și-o întrebî: «Ce-aștepți, iubită?»
Și pe dup'un stîlp s'ascunde,
Galbenă de zăpăcită.

Iar la holdă! Arde soare,
 Fetele săcerătoare
 Rîd și cântă, snopi fac grâul,
 Murmură 'ntre sălciî rîul:
 Fug la rîu vr'o patru fete,
 E și Rada? Fug flăcăii
 Și ei toți, și nu le-e sete.

Și 'n genunchi atunci pe țermuri
 Ea din pumni cât două stărmuri
 Bea, iar Nicu: «Dă-mi și mie!»
 «Taci! și bea din pălărie!»
 Cere el, cer mulți să-î dee;
 Rada rîde, le dă apă,
 Toți din pumniî ei să bee.

«Zece stropi nu pot să 'ncapă!
 Prea e mic păhar de apă!»
 Și-atunci ea, când el glumește,
 Joacă pumniî și-l stropește
 Pe obraz, dar drăgălașă
 Tot ea-l svîntă, 'n loc de cărpă
 Mâneca de la cămașă.

Și cum știe ea s'aleagă
 Ce-î frumos! Atât de dragă
 O dă portul îmbrăcându-l!
 Când o veđi, te 'mbată gândul,
 Că, iubind'o trei Dumineci,
 S'ar mira de tine-altarul
 Ce păcat ai să cumineci!

Iat'o veselă și-aprinsă;
 Joacă hora! Cum e 'ncinsă,
 Cum își poart'a ei făptură,
 Toată-î ca 'n zugrăvitură —
 Mamele privind'o 'n horă,
 Să cotesc: «Olió, tu leică,
 Ce mai drac frumos de noră!»

De-o 'ntâlnesc în drum bătrâni,
 Ei fac pod cu palma mâni
 Peste ochii slabi, s'o vadă:
 «Draga moșului, tu Radă!»
 Și uimiți de fata Dochii
 O desmeardă și, când pleacă,
 Umeză aű de lacrămi ochii.

Dar de'î Rada cât de blândă,
 Ea de mic' a fost osândă
 Pentru sat. Și nu-î mirare,
 Ei flăcăi, ea fată mare:
 Pentru-un ris al ei se ceartă
 Și din joc să prind ficiorii
 La trânteli, cât Doamne-îartă!

Da! Și Rada-î mare hoată,
 Poate satul tot să'l scoată
 Din sărit, ea știe bine!
 Dar se teme de-oare-cine.
 Mă-să e? Feriască Domnul!
 Alt temut: ca să nu-și piardă
 Pe acel ce-î pierde somnul.

«Unde mergi?» — «Mă duc la moară!»
 — «Viū și eū!» Și din uscioară
 Vladu iese 'n cap de stradă.
 «Nu m'ajungi!» — «Te-ajung eū, Radă!»
 Dar fugind i se desprinde
 Șorțul alb din brău, iar Vladu
 Nu-î dă șorțul, ci i-l vinde.

«Ierî mi te-am făcut scăpată;
Azî nu-mî scapî nesărutată!»
«Cum nu scapî din mână fumul—
Nu-mî eşti drag, de ce'mî ții drumul?»
Ea nu-și crede-a ei cuvinte;
De le-ar crede Vladu însă,
Rada și-ar eși din minte.

Și cum vrea și nu vrea fata,
Dragul ăa, dragul dă plata.
Un sărut păcat să fie?
Numai popa să nu-l știe,
Că te sperie cu iadul—
M'ar putea speria pe mine
Popii toți, de-aș fi eu Vladul!

TREI, DOAMNE, ȘI TOȚI TREI

Avea și dânsul trei feciori,
Și i-aŭ plecat toți trei de-odată
La tabără, sërmanul tată!
Ce grijă pe dânsul, ce fiori,
Când se gândia, că-î greu răsboiul,
N'aî timp să simți că mori.

Și lună trecut-aŭ după lună —
Și-a fost de veste lumea plină,
Că steagul Turcului se 'nchină;
Și mândrii codrului păuni,
Români-aŭ isprăvit răsboiul,
Că s'aŭ bătut nebunî.

Scriîa 'n gazetă, că s'a dat
 Poruncă să rentoarcă 'n țară
 Toți cei plecați de astă vară—
 Și rënd pe rënd veniau în sat
 Și ieri și astă-zî câte unul
 Din cei care-aū plecat.

Și-ai lui întârziău! Plângënd
 De drag că are să-î revadă,
 Sta ziua 'n prag, eșia pe stradă
 Cu ochii zărea măsurând,
 Și nu veniau! Și dintr'o vreme
 Gemea, bătut d'un gând.

Nădejdea caldă 'n el slăbea,
 Pre cât creștea de rece gândul.
 El a 'ntrebat pe toți d'arëndul,
 Dar nimeni știre nu-î știa.
 El pleacă 'n urmă la casarmă
 Să afle, ce dorea.

Căprarul vechiū îi ese 'n prag.
 «Ce-mî face Radu?» El întreabă,
 De Radu-î este maî cu grabă,
 Că Radu-î este cel maî drag.
 «E mort! El a căzut la Plevna
 In cel dintâi șirag!»

O, bîetul om! De mult simția
 Că Radu-î dus de pe-astă lume,
 Dar astă-zî, când știa anume,
 El sta năuc și nu credea.
 Să-î moară Radu! Acest lucru
 El nu-î înțelegea.

Blăstem pe tine, braț dușman!
 «Dar George-al nostru cum o duce?»—
 «Sub glie, taică și sub cruce,
 «Lovit în pept d'un țătagan!»—
 «Dar bîetul Mircea?— «Mort și Mircea
 Prin văi pe la Smârdan.»

El n'a mai zis nicî un cuvînt;
 Cu fruntea 'n pept, ca o statuie,
 Ca un Christos bătut în cuie,
 Ținea privirile 'n pămînt,
 Părea, că vede din 'nainte-î
 Trei morți într'un mormînt.

Cu pasul slab, cu ochiî beți
 El a plecat, gemînd p'afară,
 Și-mpleticindu-se pe scară
 Chema pe nume pe băeți
 Și să proptia de slab sîrmanul
 Cu mâna de pîreți.

Nu se simția de-î mort orî treaz,
N'avea puterî să se simțiască:
El trebuia să s'odihnească —
Pe-o piatră 'n drum sub un zăplaz
S'a pus, îmormântând în palme-î
Slăbitul sēu obraz.

Și-a stat așa, perdut și dus.
Era 'n amiază și 'n mîez de vară
Și soarele-a scăđut spre seară,
Și-'n urmă soarele-a apus,
Iar bietul om sta tot acolo
Că mort, precum s'a pus.

Treceau bărbați, treceau femei,
Și uruiau trăsuri pe stradă,
Soldați treceau făcînd paradă —
Și-atuncî deștept privi la ei
Și-și duse pumnii strîns pe tēple:
«Treî, Doamne, și toți treî!»

LA OGLINDĂ

Azi am să 'ncretez în grindă—
Jos din cuiu acum, oglindă!
Mama-î dusă 'n sat! Cu dorul
Azi e singur pușorul,
Și-am închis ușa la tindă
Cu zăvorul—

Eată-mă! Tot eă, cea veche!
Ochii? haï, ce maï pereche!
Și ce cap frumos răsare!
Nu-î al meu? Al meu e oare?
Dar al cui! Și la ureche
Uite-o floare.

Asta-s e !  i sunt voinică!
 Cine-a zis, că e  sunt mic ?
 Uite zău, acum  au seama,
 Că-mă stă bine 'n cap năframa,
  i ce fată frumu ic 
 Are mama!

M  g ndeam e  că-s frumoasă!
 Dar cum nu!  i mama'm  coasă
  or  cu flor  minune mare —
 Nu-s e  fată ca or  care:
 Mama poate fi f loas 
 Că mă are.

Știi ce-a zis  i ieri la vie?
 A zis: «Ce-mă tot spun ei mie!
 Am  i e  numai o fată,
  i n'o da  să fie dată;
 Cui o da  voesc să-mă fie
 Om odată.»

Mai  tiu e !  i-a a se poate!
 Multe  tiu dar nu  tiu toate.
 Mama 'm  d   nv atur 
 Cum se  ese-o p nzatur 
 Nu cum sta  cei dragă de vorbă
 Gură 'n gură.

N'am să Țes doar viața 'ntreagă!
 Las' să ved și cum să leagă
 Dragostea — dar știu eă bine!
 Din frumos ce-l placī ea vine —
 Hai, mă prind fecioriī dragă
 Și pe mine!

Că-s suptire! Să mă frângă
 Cine-ī om, cu mâna stângă!
 Dar așa te place dorul:
 Suptirea, cu binișorul
 Când te strînge el, să-ți strângă
 Tot trupșorul.

Brațul drept dacă-l întinde
 Roată peste brêū te prinde
 Și te 'ntreabă: «Dragă, strîngu-l?»
 Și tu-l cerți, dar el, nătângul,
 Ca răspuns te mai cuprinde
 Și cu stângul.

Iar de-ți cere și-o guriță —
 Doamne! cine-ī la portiță?
 Om să fie? Nu e cine!
 Hai, e vântul! Uite'mī vine,
 Să ved oare cu costiță
 Sta-mī-ar bine?

O, că 'mă stă mie 'n tot felul!
 Să mă port cu 'ncetinelul:
 Uite salbă, brâu, și toate!
 Și cosițe cumpărate,
 Staî, să 'ncheiă și testemelul
 Pe la spate.

Uite ce bujor de fată —
 Staî să te sărut odată!
 Tu mă poți, oglindă, spune!
 Eî, tu doară nu te-'i pune
 Să mă spuî! Tu aî, surată,
 Gânduri bune.

De-ar ști mama! Vaî să știe
 Ce-î fac azî, mî-ar da ea mie!
 D'apoî! N'am să fiă tot fată,
 Voiă fi și nevast'odată:
 Las' să vîd cât e de bine
 Măritată.

Că mi-a spus bunica mie
 Că nevasta una știe
 Măi mult de cât fata, juna,
 Eî dar ce? Nu mî-a spus buna —
 Și mă mir eă ce-o să fie
 Astă una!

Brêu-î pus! Acum din ladă
Maî ieû şorţul! O, să 'mî şadă
Fată cum îmi stă nevastă —
Aolîo! Mama 'n ogradă!
Era gata să mă vadă
Pe fereastă.

Ce să fac? Unde 'mî stă capul?
Grabnic, haî să 'nchid dulapul
Să mă port să nu mă prindă
Salbă jos! Şi 'n cuiû oglindă!
Ce-am uitat? Inchisă uşa
De la tindă.

Intră 'n casă? O, ba bine
Şi-a găsit nişte vecine,
Stă la sfat — toată-s văpae!
Junghiul peste pept mă tae;
Doamne, de-ar fi dat de mine
Ce bătae!

CALUL DRACULUI

Harăși ea!

Îi vëd ochii și gurița —
A deschis încet portița
Și ivită stă de-abia,
Zăpăcind cărarea mea.
Nu știu ce-o fi vrënd portița,
Ei, dar fata știu ce vrea!

Dinspre drum
Stă deschisă larg fereasta,
Și 'n ea baba! Ce-î și asta?
N'adormi, babo, nici de cum?
Par'că-mi vine-acum-acum
Să mă duc să sparg fereasta
Și pe baba s'o sugrum!

Eu mă fac,
Că pornesc în jos pe stradă,
Să 'nșel baba, să mă creadă;
Plec și fluer, staă și tac —
Dar de unde! Baba-î drac!
Și chiar dracul-gol să creadă
Unui biet de om sêrac?

Sat pustiu
Pentr'o babă 'ncârligată
Pierzi o zi și scapi o fată!
Baba-î o momâe 'n grâu —
Las' că-î puiă eă mâna 'n brâu:
Când o prind pe punte-odată
O iaă sus și-o daă în riă!

N U Ş A

«Nuşa, dormi? N'auzi cum bat?
Vino şi-mi deschide uşa!»

«Cine eşti?» Intreabă Nuşa.

«Vladu sunt: al tău bărbat—»

«Nu eşti Vladu. Ştiu eu bine.

Vladu până'n zori nu vine!»

«Nu sunt Vladu? Nuşa, tac!

Nu-mi cunoşti tu vorba, dragă?»

«Vorba-î alui Vladu 'ntreagă;

Ei, dar poţi să ți-o prefaci.

Tu mă crezi, că sunt ca toate;

Să mă 'nşeli! Dar nu se poate!»

«Vrei să-ți jur, că nu mințesc?
Uite, nu-mi ajute sfântul —»

«Ce-mi ajută jurământul?
Jurî și furî, și eû plătesc.
Spune-mî semne, se știu bine
Vladu ești orî altul-cine!»

«Nușa, fă! Ce semn voești?
Colo 'n colț pe-o masă frântă
Aî în chip pe Maica-sfântă —»
«Am! Dar Vladu tot nu ești!
Toți carî vin la noi în casă
Știu pe Maica de pe masă!»

«In dulap aî, draga mea,
Zece ruble 'ntr'o cutie —»
«Am! Dar și cumetra știe;
Și tu știi, că-ți spuse ea!
Nu ești Vladu; mergî în pace,
Ești șiret, nu te preface!»

«Nu vii, Nușa? Tot nu vii?
Aî un semn sub țița dreaptă —»
«Vladule, tu ești! Așteaptă!
Asta numai tu o știi!»
Ea acum deschide ușa —
Câte-or fi rîdînd de Nușa!

EL-ZORAB

Ia pașa vine un arab,
Cu ochii stinși, cu graiul slab —
«Sunt, pașa, neam de beduin,
Și dela Bab-el-Manteb vin
Să vînd pe El-Zorab.

Arabiî toți răsar din cort,
Să-mă vadă roibul, când îl port
Și-l joc în frâu și-l las în trap!
Mi-e drag ca ochii mei din cap,
Și nu l'aș da nici mort.

Dar trei copii de foame 'mă mor!
 Uscat e cerul gurii lor;
 Și de amar îndelungat,
 Nevestei mele i-a secat
 Al laptelui isvor!

Ai mei perduți sunt, pașă, toți:
 O, mântuie-î, de vrei, că poți!
 Dă-mi bani pe cal! Că sunt sărac!
 Dă-mi bani! Dacă-l găsești pe plac,
 Dă-mi numai cât socoți!»

El poartă calul, dând ocol,
 În trap grăbit, în pas domol.
 Și ochii pașei mari s'aprend;
 Cărunta-î barbă netezind
 Stă mut, de suflet gol.

«O mie de țechini primești?»
 «O, pașă, cât de darnic ești!
 Mai mult de cât în visul meu!
 Să-ți răsplătească Dumnezeu,
 Așa cum-îmi plătești!»

Arabul ăa, cu ochii plini
De zîmbet, miăa de țechină —
De-acum, de-acum ei sunt scăpați!
De-acum vor fi și ei bogați,
N'or cere la străini!

Nu vor trăi sub cort în fum,
Nu-î vor cerși copiii 'n drum,
Nevasta lui se va 'ntrărma;
Și vor avea și ei ce da
Săracilor de-acum! —

El strînge baniî măi cu foc,
Și pleacă, beat de mult noroc,
Și-aleargă duș d'un singur gînd.
De-odată însă, tremurînd,
Să 'ntoarce, stă pe loc.

Să uită lung la bani, și pal
Să clatină — ca dus de-un val,
Apoi la cal privește drept;
Cu pașii rari, cu fruntea 'n pept
S'apropie de cal.

Cuprinde gâtul lui plângând
 Și 'n aspra-î coamă îngropând
 Obrajii palizi; «Puii de leu»
 Suspină trist «Odorul meu,
 Tu știi, că eă te vënd!

Copiii mei nu s'or juca
 Maă mult cu frunze 'n coama ta,
 Nu te-or petrece la isvor;
 De-acum smochină, din mâna lor,
 Eă n'or avea cui da!

Eă nu vor maă eăi cu drag
 Să-'ntindă mânila din prag,
 Să-ă iaă cu mine 'n ăa pe rënd!
 Eă nu vor maă eăi rîdënd
 In calea mea șirag!

Copiii mei cum să-ă îmbun?
 Nevestei mele ce să-ă spun,
 Când va 'ntreba de El-Zorab?
 Va rîde 'ntregul neam arab
 De bietul Ben-Ardun!

Raira, tu nevasta mea
 Pe El-Zorab nu-l veï vedea
 Maï mult, urmându-te la pas
 Nicî în genunchî la al tǎu glas
 El nu va ~~va~~ maï cădea!

Pe-Ardun al tǎu, pe Ben-Ardun
 N'aï să-l maï veđi în sbor nebun
 Pe urma unui șoim ușor
 Ca să-ți împuște șoimu-'n sbor;
 Nu-ï veï pofti: Drum bun!

Nu veï zîmbi, cum saltă 'n vânt
 Ardun al tǎu în alb vestmânt;
 Și ca să simți sosirea lui,
 Maï mult de-acum tu n'o să puï
 Urechîa la pămînt!

O, calul meü! Tu fala mea
 De-acum eü nu te voü vedea
 Cum ții tu nările 'n pămînt
 Și coada ta fuior în vânt,
 In sbor de rändunea!

Cum mesteci spuma albă 'n frêu
Cum jocî al coamei galben riû
Cum îei pămêntul în galop
Și cum te-așternî ca un potop
De trăsnete 'n pustiû!

Știa pustiul de noi doî
Și zarea sê 'ngrozîa de noi—
Și tu de-acum al cui vei fi?
Și cine te va mai scuti
De arșițe și ploî?

«Nu vor grăi cu tine blând
Te-or înjura cu toți pe rînd
Și te vor bate-odorul meû,
Și te-or purta și mult și greû;
Lăsa-te-vor flămând!

Și te vor duce la rêsboiû,
Să morî tu cel crescut de noi!
Ia-ți baniî, pașă! Sunt sêrac
Dar fără cal eû ce să fac;
Dă-mî calul înapoi!»

Să 'ncruntă pașa. «Ești nebun?»
 Voești, pe ianiceri să-î pun
 Să te dea cânilor? Așa!
 E calul meu, și n'aștepta
 De două ori să-ți spun!»

«Al tău? Acel, care-l crescù
 Iubindu-l, cine-î: eü ori tu?
 De dreapta cui ascultă el,
 Din leü turbat făcându-l miel?
 Al tău? O pașă, nu!

Al meu e! Pentru calul meu
 Mă prind de pïept cu Dumnezeü—
 Aï inimă! Tu poți să aï
 Mai nobilï și mai mândriï caï,
 Dar eü, stăpâne, eü?

Intreaga mila ta o cer!
 Alah e drept și-Alah din cer
 Va judeca ce-î între noi,
 Că mă răpești și mă despoi,
 M'aruncï pe drum să pier.

Și lumea te va blăstema,
 Că-î blăstem făptuirea ta?
 Voiu merge, pașă, să cerșesc,
 Dar mila voastră n'o primesc—
 Ce bine 'mă poți tu da?»

Dă pașa semn, «Să-l desbrăcați
 Și binele în vergi i-l dați!»
 Sar eunucii, vin, îl prind—
 Să 'ntoarce-Arabul răsărind
 Cu ochii înghețați.

El scoate grabnic un pumnal,
 Și-un val de sânge, roșu val
 De sânge cald a isvorît
 Din nobil-încomatul gât,
 Și cade mortul cal.

Stă pașa beat, cu ochii topiți,
 Să trag spahii 'ncremeniți.
 Și-arabul în genunchi plecat
 Sărută sângele 'nchegat
 Pe ochii 'nțepeniți.

Să 'ntoarce-apoi cu ochi păgâni
Și-aruncă ferul crunt din mână:
«Te-or răsbuna copiii mei! —
Și-acum mă tae, dacă vrei,
Și-aruncă-mă la câni!»

«TOȚI SFINȚII»

Ta Neamțu 'n sfânta mănăstire
Stău rënd toți frații în Christos;
Aū gândul drept și cuvios
Și cântă versuri din Psaltire.
E praznic astă-zî, sunt «Toți sfinții»
Și din bătrâni e obiceiū
In cinstea sfinților să beî —
Și legea n'o știrbesc părinții.

Al legii trup în două-l frânge
Paisie, starițul, apoi
Desfundă dintr'un vechiū butoiū
Al legii-celei-nouă sânge.
Diaconul citește 'n carte,
Iar frații beaū și cinste fac
In sănătatea cea de veac
A fie-căruī sfânt în parte.

«Să-l aibă Domnu 'n sfânta-î pază
 Pe Sit» —și gâl, gâl, gâl! «Pe-Adam»
 Și iarăși gâl! Și sfinți de hram
 Și mucenici și câți urmează!
 Și pentru cel născut în staul,
 Pentru Christos închină ei,
 Și pentru fiul Timotei,
 Și pentru Luca, Petru, Paul.

Și pentru alte fețe sfinte
 Din Capadokia și-Anadol —
 Și cât ce-aveau păharul gol
 Le mai venia un sfânt în minte.
 Ca să nu facă supărare,
 Ei beau de suflet, beau cuminiți:
 Nici un păhar pentru doi sfinți,
 Nici pentr'un sfânt două păhare.

Sfârșind toți sfinții de pe lume,
 Aduc pomelnicul grecesc
 Vr'un nume lung de-aici citesc
 Și beau și mai citesc un nume.
 Scad sfinții 'ncet, și vinul scade!
 Dar vin mai e, sfinți nu mai sunt!
 Să nu poți bea, căci n'ai un sfânt,
 Și 'n gol să bei nu se prea cade!

In timp ce capul și-l frământă,
Paisie geme scurt și-apoi
El cade mort lângă butoiu —
Toți frații sar și se 'nspăimântă.
«Stați, fraților!» Ia Chir cuvântul
Cătăm un sfânt, și sfântu-î el!
Bem cel din urmă păhărel
In cinstea lui Paisie sfântul!»

√ SUPTIRICĂ DIN VECINI

Ea mergea căpșuni s'adune,
Fragi s'adune —
Eu ședeam pe prag la noi.
Ea ca șarpele prin foie
Vine'ncet, pe ochi îmi pune
Mânile ei mici și moi
In ureche-o vorbă 'mă spune,
Rîde lung și fuge-apoi.

Peptul plin cu mâna-l ține,
Strîns îl ține,
Că-i pîept tîner și mereu
Ar sălta, și 'n salt e greu.

Stă pe loc și-î pare bine,
Bate 'n palme: «Te știu eū!
Nu mai viū! De viū la tine,
Mă săruți și nu mai vreū!»

Eū o chem și-î spuiū de toate,
 Multe toate,
Multe bune și 'nzadar.
«Nu-mă faci capul călindar!
Nu te cred și nu să poate!»
Eū mă 'ntorc: «Ei du-te dar!»
Capul mi-l proptesc pe coate,
Staū pe prag, pe gânduri iar.

Stând așa, un braț ridică
 Blând ridică,
Părul meū, pe frunte dat.
Când mă 'nalț rămân mirat,
«Te ai întors?» Și suptirică,
Ea pe pștept mi s'a lăsat
Și zîmbia c'un fel de frică:
«Răule te-ai supărat?»

NUMAI UNA!

Dre umeri pletele-î curg rîu —
Mlădie ca un spic de grâu,
Cu șorțul negru prins în brâu
Atât îmi e de dragă.
Și când o vęd, îngălbinesc;
Și când n'o vęd, mă 'mbolnăvesc
Iar când merg alții de-o pețesc,
Vin popi de mă desleagă.

La vorbă 'n drum trei ceasuri trec —
Ea pleacă, eă mă fac că plec,
Dar staă în drum și o petrec
Cu ochii cât e zarea.
Așa cum e săracă ea,
Aș vrea s'o iaă! Atât aș vrea!
Dar oamenii răi din lume rea
Imi tot închid cărarea.

REGINA OSTROGOȚILOR

Ialnic vîjje prin noapte glasul codrilor de brad,
Ploaia cade 'n rezezi picurî, rezezi fulgerele cad

În castelul de pe stîncă, la fereasta solitară,
Stă pe gândurî o femeie și privește 'n noapte-afară.

Al ei suflet e furtună, noapte e gândirea ei —
Astăzi ea e pusă 'n rîndul celor mai de jos femeî!

E regina Ostrogotă! Dar în turn aici e roabă;
Lacrimile 'n ochii palizi 'î sunt singura podoabă.

In tăcerea din odaie-î intră cruntul Teodat,
Ea se-'ntorce tristă, blândă: Tu-mă eşti rege și bărbat.

«M'ai privit în tot-deuna ca pe-o pedică din cale,
Pentru ce-mă ții tu ascunsă taîna gândurilor tale?

«M'ai închis, aici în lanțuri; am răbdat în chip păgân,
Și m'am zis: El are dreptul! Mă-e bărbat și mă-e stăpân.

«M'ai ucis pe 'ntâiul sfetnic și rîdeaî, că lumea plânge
Când de barba lui căruntă spada ți-o ștergeaî de sânge.

«Și-am tăcut, zicîndu-mă iarăși: El a fost supusul tău
De-a făcut vr'un rău, tu rege, trebuie să tai ce-î rău.

{ «M'ai luat apoi copilul, să-l uciđi! Și-am zis: e bine!
Tu-î eşti tată și ai dreptul peste fiul meu ca mine.

«Dar el nu era al nostru, el era al țerii 'ntregi,
N'ai ucis în el un rege, ai ucis un șir de regi.

Și câte vorbe 'mî aud eũ!
 Toți frații mē vorbesc de rēũ,
 Și tata-ĩ supērat mereũ,
 Iar mama la icoane,
 Mātaniĩ bate, ține post;
 Mē blastemă: «De n'ai fi fost!
 Ești un pustiu! Ți-e capul prost
 Și-ți faci de cap, Ioane!»

Imi fac de cap? Dar las' să-mi fac!
 Cu traiul eũ am să mē 'mpac,
 Și eũ am să trāesc sērac,
 Muncind bātut de rele!
 La frați eũ nu cer ajutor,
 Că n'am ajuns la mila lor *—
 Și fac ce vreaũ! Și n'am să mor
 De grija sorții mele!

Mē 'ngroapă frații mei de viu!
 Legat de dēnsa, eũ să știũ
 Că am uritei drag să-ĩ fiũ?
 Să pot, ce nu să poate?
 Dar cu pāmēntul ce să faci?
 Și ce folos de boi și vaci?
 Nevasta dacā nu ți-o placĩ,
 Le dai în trāsnet toate!

Orî este om, de sila cui
Să-mî placă tot ce-î place lui?
Aşa om nici Vlădica nu-î
 Şi nu-î nici împăratul!
Să-mî cânte lumea câte vrea!
Mî-e dragă una şi-î a mea:
Decât să mă desbar de ea
 Mai bine-aprind tot satul!

«Viî, acum trimis de alții, viî să scapi și de regina,
Teodat îți temî domnia! O s'o perđi, a cui e vina?»

«Am putut să fac revoltă, orî pe-ascuns să te omor
N'am făcut'o, că-mî e milă! Nu de tine, de popor!»

«Tu eraî un om de luptă, fără rang și fără nume
Eû țî-am dat corona țerii, să te fac stăpân pe-o lume.

«Și-acum asta-î răsplătirea ce mî-o dai? E tot atât!
Dacă moartea mea țî-ajută, vino strînge-mă de gât.

«Pe femeea pusă 'n lanțuri n'o uciđi, că-î mișelie!
Pe regina ai tot dreptul s'o uciđi, că țî-e soție!»

Nobilă, cu ochi de flacări, ea privește 'n față-î drept
Și, zicînd, desface haina de pe tînerul ei piept.

Far mîsculul stă, ocîntă - da apoi...
A fugit infamul rege? Nu, el a isbit! Și unda
Sîngelui țîșni din rană; și-a căđut Amalasunda.

Și plecat peste cadavru, el cu ochi de idiot
A 'nvêtit pumnalu 'n carne să se scurgă viul tot

A deschis apoï fereastra, și pe colțuroasa stâncă
A împins ~~rișând~~ cadavrul în prăpastia adâncă.

Hohotind a mîșcînd
Surd vuia prin codri vîntul, braziï să 'ndoiaû de vînt,
Urletul suna sinistru ca un urlet din mormênt.

Parcă negrele blesteme 'și-le-amestecaû haotic
Mii de glasurî, țara toată, tot poporul ostrogotic.

Teodat, tu rișî? Dar moarta cea lipsită de sicriu
Iși va rîscula poporul, să te sfâșie de viu!

BRÂUL COSINZENII

Avea Ileana ochi de soare
Și galben pěr, un lan de grâu ;
Vestmânt avea țesut în floare
Și-un brâu purta pe 'ncingătoare,
Cum n'a mai fost pe lume brâu.

Era de aur pe tot locul,
Un fulger pe-al ei trup încins.
Și noaptea da lumină ca focul,
Și 'n brâu sta fetei prins norocul
Precum e 'n talismane prins.

Vrăjit era, că de-l va pierde,
Norocul ei să pără 'n veci,
Nici flori mai mult să n'o desmerde
Să n'afle umbră 'n codrul verde,
Și verile să-î fie reci.

Dar sfântul-Soare ziua 'ntreagă
 Pândește brâul — l'ar fura.
 Că lui demult i-e fata dragă,
 Iar fata nu vrea să 'nțeleagă,
 Și el acum și-ar răsbuna!

Ea trece 'n dulce nepăsare
 Prin lunci cu flori și doarme 'n văi,
 Iar păzitor pe Vânt îl are —
 Intreagă viața vis 'i pare
 Și joc își bate de flăcăi.

Capitol || Dar Făt-frumos zîbind s'arată,
 Și 'n drumul lui umblând de-atunci
 Simțîa de-ajuns frumoasa fată
 Că viața noastră nu ni-e dată
 De dragul unor flori din lunci.

Din ochi albaștri de cicoare
 Pe sînu-î alb de ghiocel
 Curg lacrimi calde-acum! O doare,
 Eî inima de drag 'i moare,
 Iar Făt-frumos ah, cum e el!

«Atâta dragoste nebună!
Eū nu o simt, tu n'o 'nțelegi—
Visarea ta la ce-ți-e bună?
Vrei s'o visăm noi împreună?
Atunci tu brâul să-l deslegi!»

Ea tremură zîbind și geme,
«Norocul meu întreg îl vrei!»
Ea numai pentru brâu se teme,
Că vor afla dușmanii vreme
Să-î fure astăzi brâul ei.

«De ce te temi? Ne vom ascunde
In noaptea codrului umbros
Sub braziī fără graiū, pe unde,
Nicī ochi de om nu pot pătrunde
Nicī florī cu tănuit miros.»

El zice-așa, să zică iară,
Să-î facă gândul ei ușor,
Și gându-ī se topia de pară—
In codru des în zi de vară
S'ascunde fată și fecior.

Au fost ascunși în cât nici floare
Nici ochi de om nu i-a zărit.
Dar printre crângi adormitoare
Din cer un singur ochi de soare
Cădù pe brâu și l'a răpit.

Atunci Ileana și simțește
Că-i arde plânsul în priviri;
Ea după brâu în jur privește
Și-aprinsă-i fața 'ngălbinește
Că nu e brâul nicăiri.

Și cum ea varsă desperată
Un plâns amar, un cald șiroiù,
Curgea din cer ploae curată,
Iar dintre ploï lucind s'arată
Frumosul brâu stropit de ploï.

Și 'n ceruri călătorul soare
Ridea cu hohot repetat
Și prin vèzduhurì plutitoare
Lăsa săgeți rësbunătoare
De-alungul brâului furat.

«Vaî brâul meû!» Gemea copila
 «Atât de mult eû l'am temut,
 Dar Fêt-frumos descinsu-mi-l'a!»
 Şi-apoî plângea maî-mare mila
 Şi 'n nopţi apoî ea s'a pierdut.

De-atuncî tot una este firea,
 Dar multe nu-s din câte-aû fost,
 Azi nu-î Ileana nicăirea,
 De-abîa trăeşte 'n pomenirea
 Poveştilor cu dulce rost.

Dar soarele 'n vîzduhuri pline
 De zîmbetu-î cel cald de foc,
 Ileano, a uitat de tine!
 Dar brâul când în minte-î vine
 Işî bate şi-azi de tine joc.

Dac'aî murit, frumoasă fată,
 Furatul brâu e viu mereû:
 Când plouă vara câte-odată
 Un brâu de foc pe cer s'arată,
 Iar noi îi zicem curcubeu.

— prem. a. lejon

DUȘMANCELE

Fas, ochiș, mamă, las' să plângă!
Tu 'n leagăn tot cu mâna stângă
Mă-ai dat să sug, de-aceea sunt
Nătângă!

Dar n'am pus doară jurământ,
Să merg ne-plânsă în mormânt!

Nu plâng, că-mă de Leana teamă;
De cîudă plâng eă numai, mamă.
Cuvintele eă nu le iew

In samă,
Dar mă-e rușine și mă-e greă,
Că scoală satu 'n capu meă.

Ea duce sfat din casă 'n casă,
 Că n'am broboade de mătasă
 N'am șorț cu flori—și dacă n'am
 Ce-î pasă?

Nu merg să-î cer și nu-î ceream
 Și nu-mi va cere neam de neam.

Stă 'n drum de vorbă cu vecine
 Și bate 'n pumnii: «Să mor îmi vine
 Auzi tu! Să se prindă ea

Cu mine!

Știi, erî la moară ce spunea?
 Că-s proastă foc, și gură-rea!

«Și-auzi! îi umblă 'n cap, tu soră,
 S'ajungă ea Lucsandeî noră!

O, meargă-î numele! N'o veđi

La horă?

Cu șorțul rupt, să nu-l visezi,
 Că-î din strămoși! Ce-zic să crezi!

«Nu l'aș purta nici de poruncă!

Ce poartă ea, alt om aruncă.

C'un rând de haine-o ved mergînd

La muncă,

La joc și horî acelaș rând,

Il poartă 'ntruna, și de când!

«Lucsanda-î doară preuteasă,
 Ea 'și cată noră mai aleasă,
 S'o ducă în bunuri și 'n duium
 A casă.

Ea n'a ajuns orî cum și cum
 Să-și strîngă nora de pe drum.

«Să-și îee noră pe-o Satană?
 Că e săracă și golană;
 De ce nu vine, ca să-î dau
 Pomană?
 Nu-î casa lor în care sta
 Și 'n casă nici cenușe n'au!»

Auzi tu mamă, câte-mî spune?
 Și umblă 'n sat să mai adune.
 Și câte porecliri pe-ascuns
 Imî pune.
 De-aș sta să-î dau și eă răspuns
 La câte legi am fi ajuns!

Ea-mî sare 'n drum, că doară-doară
 M'apuc să-î spuîu o vorbă 'n poară;
 Și dacă tac, 'î vin călduri
 Să moară.
 Să veđi tu mamă 'njurături!
 Că ea cu mă-sa-s zece guri.

Cu gura mă-sa bate-o gloată,
 Și-î de otravă Leana toată —
 Mî-ar pune capul sub picior
 Să poată.

Dar lor pe plac eă n'am să mor,
 Că n'am ajuns la mila lor.

De foame nu daă popii ortul!
 Eă iarna singură 'mă țes tortul
 Și umblu și eă cum socot
 Că-î portul.

De n'am mătăsuri, am ce pot,
 Nicî bun prea-prea, nicî rău de tot.

Mă prind cu ea? Cel sfânt s'o bată!
 Dar cum mă prind? Ea e bogată,
 Ce haine mî-am făcut ca ea
 Vr'o dată?

La joc mă poți orî-cînd vedea
 Cu fetele de sama mea!

Orî am vorbit cu dînsa glume?
 O fac de rîs și-î scot eă nume?
 Orî ies, gătită 'n cîuda ei,
 In lume?

Iî știu eă focul—ochii mei!
 Lisandru e, că alta ce-î?

Dar ce? Il țiu legat de mine?
 Il trag de mânecă? Ba bine!
 El vine-așa de dragul lui,
 Când vine.

Eă nu pot ușa să i-o 'ncuîu
 De stă prea mult, eă cum să-i spui?

Sunt eă la urmă vinovată,
 Că Leana umblă ca turbată
 Să-l vadă 'n casa lor intrând
 Odată?

Și dacă lui nu-î dă prin gând,
 Ea blastemă de nu-șî dă rënd.

Dar poate da ea bobî cu sîta!
 O ferbe cîuda pe urita
 Că-s maî frumoasă de cât ea,
 Și-atâta!
 Să aibă Leana 'n frunte stea
 Nu-î partea eî ce-î partea mea.

Că boiî-s bunî, bine-î bogată,
 Dar dacă puî flăcăî odată
 S'aleagă dînșîi cum socot
 O fată:

Bogata 'șî pupă boiî 'n bot,
 Imbătrânind cu boî cu tot!

COSTEA

Vine Costea din răsboiū,
Și cu el vin alții doi.

Fața arsă, trupul supt,
Straiful colbuit și rupt.

Dar de multă voe bună
Sună codrii și răsună.

Cel măi tînăr chiotea:
«Aleleî, puîcuța mea!»

De m'aș măi vedea acasă,
Mire eū și tu mireasă!»

Cel mai vîrstnic dintre ei:
«Dragi bujori, copiii mei!

Știu, că-mi es mereu în drum
Doar' mă ved acum-acum!»

Doi cântău, cel mal vuia;
Costea, el tăcea-tăcea.

«Alelel tu Costeo, frate,
Spune-ne ce gând ~~te~~ bate?»

«Măi fărtași, nu-mi aflu rost;
Vesel eă ca voi am fost.

Mă gândiam la maica, bîata,
Eă în foc, sub cruce tata —

Și de-odat' așa din drum
M'a prins jalea nu-știu-cum!

Voe rea să nu vă facă:
Mă-a venit și o să-mi treacă!»

Ceî doi cântă, codru sună,
Și tustrei merg împreună.

Când ajung la moara-nouă,
Calea lor se face 'n două.

Doi pe riș în jos s'aș dus,
Costea, el pe riș în sus.

Singur, și pustiș ce-ș malul!
Și 'ndemna cu vorbe calul:

«Sboară, murgule, cu mine!
Sboară, că să sbor îmi vine!»

Tinșr ești de patru ierni,
Câmp aș larg să mi te-așterni!

Nu te-opri, fârtate drag,
Până la măicușa 'n prag!»

Și cu murgul el vorbea,
Murgul treaz înștelegea.

Gândul fulgeră ca sborul,
Dar măi fulger sboară dorul.

Sboară calul rândunel —
Costea tot cu jalea 'n el.

Când a fost pe la răstoace,
Ochiul stâng a prins să-î joace.

In sat Costea când intra,
Cucuvaia 'n turn cânta,

Iar când a bătut la poartă,
Mă-sa 'n casă caldă-moartă!

Cât a plâns cu ochi merei
Așteptând copilul ei!

Și n'a fost nici mângăiată
De-al vedea măcar odată! —

Și prin noapte 'n capul gol,
Costea 'n mijloc de ocol.

Să-și măi stingă 'n vânt afară
Capul foc și gândul pară.

El sub tunetul de tun
S'a bătut ca un nebun

Par'că de-și iuția el pașii,
Măi curând periaă vrășmașii.

Și-l mâna un singur gând,
Să se 'ntoarcă măi curênd.

Și la ce? Pustiū și ghiță!
Mă-sa 'l măi ținea 'n viață.

Când era sub plumbi și fum,
Număi ea! Și-acum — acum?

De-ar începe iarăși toiul,
Ah, de-acum de-ar fi răsboiul!

SOMNUL CODRILOR

Fa poalele păduri, Arnulf pe lângă foc.
Stă singur. E 'ntunerec și plin de spaime locul,
Arnulf e însă tare, și vesel arde focul.
El și-a 'ncercat departe prin alte țări norocul
Cu regi, cari porniră răsboiul la Sfântul-loc.
Așa dorîa Hatursa: bărbatul ei să fie
Un braț vestit în taberi și mare 'n vitejie.
Și-Arnulf de dragul fetei, când fata i-a jurat,
Vîndutu-și-a palatul și 'n taberi a plecat —
Sărac acum se 'ntoarce, ci 'n fapte mari bogat.
E frânt de multe drumuri, dar somnul azi 'i pîere;
Și focul arde vesel, e noapte și tăcere.

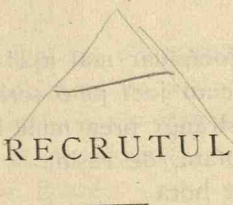
Dar galbenele flacări prin codru străbătând
 Ajung pe la culcușul de iederă uscată
 A negrei Nopti. Și Noaptea de zare deșteptată
 Incet ridică ochii, se uită 'nspăimântată,
 S'apropie de flacări și-aproape 'n urmă stând
 Viteazului în față, ea lung la el privește,
 Domol, apoi cu glasul abia 'nțeleș, vorbește:
 «Tu cine ești, străine? De tulburii somnul meu?
 Cu gândul morții 'n suflet, s'alergii murind mereu,
 Să n'ai de gândurii pace, cum n'am de tine eu!»
 Arnulf aude glasul; voinică-i este firea
 Și rîde, rîde 'n hohot s'alunge nălucirea.

Atunci bătrânul Codru, de hohot deșteptat,
 Incet deschide ochii, ca două săbii crunte
 Și pletele-i cu freamăt îi tremură pe frunte
 Și-i tremură 'n mânie sprâncenile cărunte;
 El miș de brațe goale le 'ntinde tremurat —
 Cu glas adânc de preot din zilele bătrâne
 Vorbește rar: «N'am pace de rîsul tău, păgâne?
 «Tu somnul vecinicieii sub mine să-l petrecii!
 Sub brazii la rădăcină tu fruntea să ți-o plecii
 Să dorm și eu de-apururii, să dormii și tu de vecii!»
 N'a rîs acum viteazul; sta codrului în față
 Cu ochii mari și tulburii, cu sufletul de ghiață.

Și când clătește Codru pletosul cap al sēu,
 Năvalnic dintre plete-î vuind rēsare Vēntul:
 El vījae din aripī și-î fluturā vestmēntul
 Și cāntă, dar sēlbatic și fără șir e cāntul:
 «Ce gând nebun te mână, de tulburī somnul meū?
 Furtună-ți fie gândul, și moartea o furtună;
 Sārac, pe căi să-ți mântui visarea ta nebună!»
 Arnulf aude, sare pe cal, înfiorat
 Dă frēu, cuprinde gātul fugarului spumat
 Și-aleargă 'n vēnt și 'n noapte nāuc, și sugrumat
 De gândurī troenite — și nu mai sunt în cale
 Nicī pīetri, nicī isvoare; el fulgeră la vale.

Și-'n zorī la poartă bate, dar poarta n'a rēspons,
 Hatursa-ī māritată. Pe cine cați, străine?
 Arnulf ridică pumniī, s'omoare, dar pe cine?
 Arnulf ar vrea să plāngă, dar sānge 'n ochī 'ī vine,
 Arnulf ar vrea să țipe și n'are glas de-ajuns.
 El calul și-l întoarce și drumul il arată,
 Acelaș drum spre codru, o goană desperată!
 Cu gândul morțiī 'n suflet, cu nopțile de veci
 In suflet, ca o umbră pe apă tu să treci
 Sub brazī la rădăcină bolnavul cap să-l plecī!
 Sārac, pe căi să-ți mântui visarea ta nebună —
 Furtună-ī viața toată, e moartea tot furtună?

Furtuna, a dragii
 moarte

7 RECRUTUL

Hă o las în sama ta—
Am să plec! Și parcă 'mă moare
Inima, se rupe 'n mine!
Nu de voi, tu știi de cine!
Și mă doare,
De-aș țipa.

Omul fără de noroc
Tot cu răul se 'ntâlnește —
Tu 'mă ești frate dintr'o mamă,
Mă iubești! Ți-o las în samă,
Mă-o păzește
Ca de foc!

Veï vedea-o pe la hori.
 Să n'o lași la vino-'ncoace —
 Stăi cu ea, ce știï tu ~~ce~~ î spune,
 Dar cu capul mi te pune
 Să n'o joace
 Alți feciori.

Tu s'o jocï, dar maï așa!
 Liniștit cum jocï pe-o soră,
 Să n'o strângi prea mult la tine
 Că ea, bïata, de rușine
 Maï mult horă
 N'ar juca!

Tu o vedï și n'o 'nțelegi;
 De-o cuprinđi, ea știe una:
 Moartă 'n brațe ți se lasă,
 Dar de cïudă plânge-acasă,
 Plânge 'ntruna
 Zile 'ntregi.

Calea ei să n'o colinđi —
 De-ï vedea-o la fântână,
 Treci și las'o 'n bună pace,
 Nu glumi, că ei nu-ï place,
 Nicï de mână
 Să n'o prinđi!

Ea va zice tot ce vreî;
 O desmerđi și nu te vede,
 O săruți și-î pare bine.
 Ah, dar crede-mă pe mine
 Și nu-î crede
 Vorba ei!

Ce folos ai tu, c'o strîngi?
 Simți tu, că pe ea o doare?
 Veđi! nici eă n'o strîng de frică,
 Ea-î atăt de supțirică,
 Ca pe-o floare
 Poți s'o frîngi.

Orî și unde-o veđi, tu treci;
 Singură pe drum o lasă,
 Să n'ascuți orî-ce să-ți spue,
 Și-un gând rău să nu te pue
 Pân' acasă
 S'o petreci.

Nu știî cât îi faci de rău!
 Mă-sa-î rea și nu o crede
 Și-o primește de pe-afară
 Cu bătăi și cu ocară
 Căt ce-o vede
 C'un flăcău!

Dar te uită să știi ce-î
Pe la casa lor! De ese,
Orî de intră oare cine!
Tu să știi pe cel ce vine
Mai adese
Pe la ei!

Ea, cu përul gălbior,
Naltă, zugrăvită 'ntreagă,
Când își mlădie trupșorul!
A ursit-o 'n fașe dorul
De-a fi dragă
Tuturor!

De-î vedea pe cine-va
Pe la ei, în fapt deseară,
Prinde-l într'adins ca 'n glumă
Frânge-î gâtul și-l sugrumă,
Ca pe-o feară
Nu-l cruța!

Și-apoî las' să fie-al meu
De-î păcat! La judecată
Eū voiū merge pentru tine!
Eū dau sama! Și pe mine
Să mă bată
Dumnezeū!

Poartă-î grija! Tot a mea
S'o gădesc, tot dar să-mî poarte!
Dar de nu-î păzi-o bine,
Ți-ai găsit dușman în mine,
Căci fac moarte
Pentru ea!

CAROL IX

La Saint-Germain de mult s'a dat
Signal, că s'a deschis de-acum mormântul.
In sânge Noaptea și-a scăldat vestmântul,
Să-l pue giulgău pe morți. Și spintecat
De plumbi, gema Parisul, cum în sânge
Un laș rănit să 'ntinde și să strânge
Cu răgnet svêrcolind mișelu-î trup,
Când dinții lui cei plini de spumă rup
Din putreda lui rană.

Și 'n vreme ce Parisul, plin
De fum, mură, nepregătit să moară,
Carol în Toulleriî cânta 'n vioară
Incet și plângător, un cald suspin
Ca ruga unei mame la mormântul
Copiilor — simfonic sună cântul.
Și ochii lui zîmbesc de-un cald fior,
Dar tot mai mult își pierde seninul lor
Strîngând în ei furtuna.

Sarcastic coardele vibrând
 Sub mâna cea cu joc îndemânatic
 Gemeaŭ acum scârbos, urlaŭ sêlbatic,
 Și-artistul lor urla și el, rîzînd —
 «S'aducî pe Enric!» strigă el și lasă
 Vioara lângă el pe-un colț de masă,
 «Pe Enric, măi curând! Nu pot cânta!»
 Plimbându-se grăbit, el aștepta.

Și 'n urmă vine Enric.

«Ce-î asta, Sir? Aud de-un ceas
 Trosniri de puști și răcnete nebune;
 Eŭ simț miros de sânge. Rege, spune!
 Și eŭ staŭ prins, de ce? «Atuncî a tras
 Perdelele și, deschidînd fereașta,
 Carol a hohotit: «Mă 'ntrebî, ce-î asta?
 Sunt câni ce mor pe drum, sunt hughenoți;
 Eŭ vreaŭ să scap de ei, să pîrără toți,
 Pricepî ce-î asta, Enric?»

Cu pașii largi și tremurând
 Ca omul beat de-o clipă bestială,
 Carol trecea înviforat prin sală,
 Și 'n urmă pept la pept cu Enric stînd
 L'a prins de braț: «Și tu, de care lege?
 Ești hughenot și tu, așa-î?» — «Eŭ, rege?»

Eă țin să cred așa cum aă cređut
 Părinții mei! Sunt hughenot născut
 Și n'am să mor catolic!»

«Tu cređi, ce vreă!» Și-atunci el supt
 De furie: «Ce-ă căne, ază să moară»
 Isbi cu pumnu 'n masă spre vioară,
 Și 'n marmur carnea pumnului a rupt;
 Cald sângele-a țışnit din lovitură —
 El, de dureră, urlând a dus la gură
 Sdrobitul pumn și-apoi înebunit
 S'a tras doă pași năvalnică și-a țintit
 In Enric carabina.

Făcând vioara scut, din cot
 Alt scut făcând: «Eă, dă! Aă fi sdrobit'-o
 Cu pumnul; tot atât! De am mântuit'-o,
 Sdrobește-o dar acum cu pept cu tot!»
 Carol a tresărit. «Nu, nu pe tine!
 Dar dă-mă un om, un om! Pe oră și cine,
 Vreaă carne, sânge, moarte; vreaă s'omor!»
 Și plumb a tras în primul trecător
 Pe drum de pe fereastă.

Mânia-î sângerase 'n nări,
 Aprinșii ochi și-aū deslegat furtuna
 Sălbatică porniri, și cum e luna
 Când ziua câte-odată iese 'n zări,
 Așa era. O viperă flămândă;
 Și când s'a 'ntors, cu arma fumegândă
 Bătù 'n pământ, și ca un scos din minți
 Cu ochii 'nchiși el a scrișnit în dinți,

«Vai, du-te Enric, du-te!»

pea clar frum. Drag. an puctea f
poem simplu

FRAGMENT

Ea nu-î închide uşa, nu-l prinde de vestmânt,
Nu-l roagă şi nu-î cade cu hohot la picioare
Să-î zică: «Stăi, iubite!» Nu cată plângătoare
In ochii lui —

Năvalnic afară bate vânt,
De-al fulgerelor vuet văsduhurile tună,
Şi dânsul vrea să iasă prin noapte şi furtună,
S'alerte fără ţintă, nebun, un om pribag,
Să fugă, să se ştie departe de-acest prag
Al casei locuite de cea măi rea femeie!
Nu-şi ia nici ziua-bună, nu-î vrednică să-î dee
Nici mâna, căci perirea e 'nchisă 'n mâna ei;
Nu vrea să-î vadă ochii sêlbateci şi mişei!
Femeie e şi dânsa! Gândirea-î e infamă,
Inşală, şi-î soţie, ea minte, şi e mamă!
A fost un miserabil, efemeiat poet
Cel ce-a creat legenda lui Crist din Nazaret —

Pe-un Dumnezeu să-l nască Satan! E blasfemie,
 Să crezi în întruparea lui Crist dintr'o Marie!
 Și dacă e să credem poezii pe cuvânt,
 Odat' a fost ea numai Marie pe pământ,
 Dar ea de milioane de ori e Magdalenă!
 Vampir, când te iubește, și 'n ura ei hienă —
 Un demon!

El năvalnic a pus picioru 'n prag.
 Atunci din ochii veștezi de dornicul lui drag
 Tăcând a șters femeea o lacrimă cu iia.
 Și el, el a văzut'o! Și 'n peptul lui mânia
 O clipă șovăește, rămâne 'ncremenit —
 Și cum deștepti din leșin pe om, când l'ai isbit
 Puternic d'un părete, așa era! Colosul
 De gânduri, la privirea femeii, s'a topit!
 Și galben la picioare-î s'așterne furiosul.

L'a pironit acolo un strop, un singur strop
 Când n'a putut tot cerul cu 'ntregul lui potop!

POPASUL ȚIGANILOR

In noapte, sub poale de codru 'nverzit
E freamăt de glasuri, un tăinic șoptit;
Ard galbene flacări și 'n zarea de foc
Vezi chipuri sinistre grămadă 'ntr'un loc.

Țigani, drumeții cei vecinici ei sânt!
Cu ochii de fulger, cu pletele 'n vânt;
La Nilul cel galben departe născuți,
Ei arși sunt de soare, de vânturi bătuti.

Aproape de flacări pe pajiște staă
Bărbații sêlbateci și chiote daă,
Femeile-aleargă mâncare făcând
Și umplu pãharul și-l poartă pe rënd.

Ei cântece cântă și basmurî își spun
Din vremuri mai bune c'un alt cer mai bun;

Bătrâna țigancă, acolo sub brază,
Descântece 'nvață pe negri nomazi.

Și oacheșe fete să 'nșiră la joc
In cercul cel magic al zării de foc,
Resună ghitara ferbinte și 'ntins
Și jocul se 'ncinge sëlbatîc și-aprîns.

In urmă sê culcã, odihnã cãtãnd;
Le freamãtã brazii s'adoarmã curênd.
In vis, exilații pãmêntului lor,
Vêd Sudul, o țarã și ei un popor.

Dar zorile roșii sã varsã pe cer,
Frumoasele visurî fantastice pîer.
Greũ scãrție carul, ei pleacã la pas —
Dar unde? ● viață de drum și popas

* MOARTEA LUI FULGER

În goana roibului un sol,
Cu frîu-'n dinți și'n capul gol
Răsare, crește 'n zări, venind,
Și zările de-abia-'l cuprind
Și'n urmă-î corbiî croncănind
Aleargă stol.

El duce regeluî răspuns
Din taberă. Și ține-ascuns
Sub straîul picurând de ploî
Pe cel mai bun dintre eroî —
Atâta semn de la răsboiî,
Și-a fost de-ajuns!

Dar Doamna! Suflet pustiit!
 Cu părul alb și despletit
 Prin largi țătăcuri alerga
 Cu hohot lung ea blăstema
 Și tot palatul plin era
 De plâns cumplit.

La stat și umblet slabă ce-î!
 Topiți sunt ochii viorei
 De-atâta vaet ne'nterupt,
 Și graiul stins și-obrazul supt
 Și tot vestmântul Doamnei rupt
 De mâna ei!

«De dorul cui și de-al cui drag
 Să-mi plângă sufletul pribag,
 Intreagă noaptea nedormind,
 Ca s'aud robiți tropotind,
 Să sar din pat, s'alerg în prag,
 Să te cuprind!

«Nu-l daș din brațe nimănuî!
 Inchideți-mă 'n groapa lui —
 Mă lași tu, Fulgere, să mor?
 Iți lași părinții 'n plâns și dor?
 O, du-î cu tine, drag odor,
 O du-î, o du-î!»

Ah, mamă tu! Ce slabă ești!
 N'ai glas de vifor, să jălești;
 N'ai mâni de fer, ca fer să frângi;
 N'ai mări de lacrimi, mări să plângi,
 Nu ești de foc, la pept să-l strângi.
 Să-l încălzești!

Și tu, cel spre bătăi aprins,
 Acum ești potolit și stins!
 N'auzi nici trîmbițele 'n văi,
 Nu vești cum sar grăbiți ai tăi—
 Rîdeaî de moarte prin bătăi,
 Dar ea te-a 'nvins!

Pe pept colac de grâu de-un an,
 Și 'n loc de galben buzdugan
 Făcliî de ceară ți-aă făcut
 In dreapta cea fără temut,
 Și 'n mâna care poartă scut
 Ți-aă pus un ban.

Cu făclioara pe-unde treci
 Daî zare negrelor poteci
 In noaptea larguluî pustîu,
 Iar banu-î vamă peste rîu,
 Merinde ai colac de grâu
 Pe-un drum de veci.

Și 'ntr'un cosciug de-argint te-aŭ pus
 Deplin armat, ca 'n ceruri sus
 Să fii 'ntreg ce-aŭ fost mereu,
 Să tremure sub pasu-ți greu
 Albastrul cer, la Dumnezeu
 Când veŭ fi dus.

Mirați și de răsuflet goi
 Vězându-ți chipul de răsboi
 Să stee ângerii 'nlemnit;
 Și orb de-al armelor sclipit
 S'alerge soarele 'napoi
 Spre răsărit! —

Iar când a fost la 'mormântat,
 Toți morții par'că s'aŭ sculat
 Să-și plângă pe ortacul lor,
 Atât era de mult popor
 Venit să plângă pe-un ficior
 De împărat!

Și popi, șirag, cădelnițând
 Cetiaŭ ecteniŭ de comând —
 Și clopote, și plâns și vaiŭ
 Și-oșteniŭ 'n șir, și pas de cai
 Și sfetnici și ficioři de craiŭ
 Și nat de rënd.

Și mă-sa băta! Cum gema
 Și blăstema și se isbea
 Să sară 'n groapă: «L'aŭ închis
 Pe veci! Mi-a fost și mie scris
 Să mă deștept plângând din vis,
 Din lumea mea!

«Ce urmă lasă șoimiŭ 'n sbor?
 Ce urmă peștiŭ 'n apa lor?
 Să fiŭ cât munțiŭ de voinic,
 Orŭ cât un pumn să fiŭ de mic,
 Cărarea mea și-a tuturor
 E tot nimic!

«Că tot ce ești și tot ce poți
 Părere-ŭ tot dacă socoți —
 De morŭ târziŭ orŭ morŭ curând,
 De morŭ sătul, orŭ morŭ flămând,
 Tot una e! Și rënd pe rënd
 Ne ducem toți!

«Eŭ vreaŭ cu Fulger să rămân!
 Ah, Dumnezeŭ nedrept stăpân
 M'a dușmănit trăind mereŭ
 Și-a pismuit norocul meŭ!
 E un păgân și Dumnezeŭ,
 E un păgân.

«De ce sã cred în el de-acum?
 În fața lui aũ toți un drum
 Orî bunî orî rîi, tot un mormînt!
 Nu-î nimenî drac și nimenî sfînt!
 Credința-î val, iubirea vînt
 Și viața fum!»

Și-a fost minune ce spunea!
 Grăbit poporul crucî făcea
 De mila ei și de 'ngrozit —
 Și-atuncî un sfetnic a venit
 Și 'n fața Doamnei s'a oprit,
 Privind la ea.

Un sfînt de-al cãruî chip te temi,
 Abia te-aude cînd îl chemî:
 Bêtrîn ca vremea, stîlp rîmas,
 Născut cu lumea într'un ceas,
 El parcă-î viul părăstas
 Al altor vremî.

Și sprijin pe toiag cîtînd
 Și 'ncet cu mîna ridicînd
 Sprincenele, din rostu-î rar
 Duios cuvintele rîsar:
 «Nepoată dragă! De 'nzădar
 Te vîd plîngînd.

«De cum te sbuciumi, tu te stingi
 Și inima din noi o frângi —
 Ne doare c'a fost scris așa,
 Ne dorii mai rău cu jalea ta:
 De-aceea, Doamnă, te-am ruga
 Să nu mai plângi.

«Pe cer când soarele-î apus
 De ce să plângi privind în sus?
 Mai bine ochii 'n jos să-î plecî
 Să vezi pământul pe-unde trecî
 El nu e mort! Traește 'n veci,
 E numai dus.

«N'am cap și chip pe toți să-î spuii,
 Și-aș spune tot ce știu, dar cui?
 Că de copil eă m'am luptat
 In rând cu Volbura 'mpărat
 Și știu pe Crivăț cel turbat
 Ca țara lui.

«Ce oameni! Ce sunt cei de-acum!
 Și toți s'aă dus pe-acelaș drum.
 Ei și-aă plinit chemarea lor
 Și i-am văzut murind ușor;
 N'a fost nici unul plângător
 Că viața-i fum.

«Zică fum? O, nu-i adevărat.

Răsboiu e, de viteji purtat!

Viața-i datorie grea

Și lași se 'ngrozesc de ea —

Să aibă tot cei lași ar vrea

Pe neluptat.

«De ce să 'ntrebă, viața ce-î?

Așa se 'ntreabă cei mișei.

Cei buni n'au vreme de gândit

La moarte și la tânguit,

Căci plânsu-î de nebuni scornit

Și de femei!

«Trăește-ți, Doamnă, viața ta!

Și-a morții lege n'o căta!

Sunt crai ce schimb' a lumii sorți,

Dar dacă mor, ce grijă porți?

Maî simte 'n urmă cine-va

Că ei sunt morți?

«Dar știu un lucru maî pe sus

De toate câte ți le-am spus:

Credința 'n zilele de-apoi

E singura tărie 'n noi,

Că multe-s tari cum credem noi

Și mâne nu-s!

«Și-orî cât de amărîți să fim
 Nu-î bine să ne deslipim
 De cel ce vîețile le-a dat! —
 O fi viața chin răbdat,
 Dar una știu: ea ni s'a dat
 Ca s'o trăim!»

Ea n'a măi plâns, perdut privea
 La sfetnic, lung, dar nu-l vedea
 Și n'a măi înțeleș ce-a zis
 Și nu vedea cum aș închis
 Sicriul alb — era un vis
 Și ea-l trăia.

Seninî de plânset ochiî eî,
 Vedea bărbați, vedea femeî,
 Cu spaima mută 'n jur privea,
 Din mult nimic nu 'nțelegea;
 Și sê muncia să știe ce-î?
 Și nu putea.

I-a fulgerat de-odată 'n gând
 Să rîdă, căci vedea plângînd
 O lume 'ntreagă 'n rugăciunî —
 «In fața unei gropî s'adunî
 Atâta lume de nebunî!
 Să morî rîdînd!»

Și clopotele 'n limba lor
 Plângeaŭ cu glas tânguitor;
 Și-adânc, din bubuitul frânt
 Al bulgărilor de pământ
 Vorbea un glas, un cântec sfânt
 Și 'nălțător :

«Nu cerceta aceste legi,
 Că ești nebun, când le 'nțelegi!
 Din codru rupi o rămurea,
 Ce-î pasă codrului de ea:
 Ce-î pasă unei lumi întregi
 De moartea mea!»

Ioan Samuil

+ erit

UN CÂNTEC BARBAR

Voi lași dătătorii de porunci,
Maî rîdeți! Nevolnică turmă,
Maî rîdeți, că-î rîsul din urmă!
S'apropie ziua! Și-atunci
Vedea-veți, sêlbatecî barbari,
Câmpiile voastre 'necate
De vuetul multor armate,
Ca vuetul apelor mari —
Veni-vom ca 'n ziua de-apoi;
Va plînge cu hohote zarea
De cară, de cai, de strigarea
Mulțimei pornite spre voi!

Eși-vor din negru pămînt
In zale de-argint cavalerii
Puternicî ca grindina veriî,
Și roibiî cu nările 'n vînt

Vor trece 'n sëlbatec galop
Spre Roma! Și mieï vor fi leiï,
Fugi-vor de spaimă mișeiï
Cuprinși de pornitul potop
Spre Roma! Călcând pe cohortï
Resbi-ți-vom colosul de-aproape
Și nu va fi cine să 'ngroape
Mulțimea cea mare de morți!

Din Istru vom face părău,
Să-l umpli, Romane, cu sânge,
Cu lacrimi pe care le-or plânge
Nevestele neamului tău!
Și nu veï putea să măi puï
In șiruri înfrânta-ți armată
Și-om face să fie odată
Toți corbiï și lupiï sătuï!
Căci vultur să fiï, un colos,
Cu aripï de repezi furtune
Și cuibul în cer de l'ai pune;
De-acolo noi da-te-vom jos!

Ce-ï viü sfâșia-vom în dinți;
Aprinde-vom templele tale;
Vom naște pustiul în cale;
Vom face pe-ai voștri părinți

S'ascundă trufașul lor chip
 In togă, plângând de rușine,
 I-om trece sub furcî caudine,
 I-om pune cu fruntea 'n nisip.
 Și fără de milă, călăi,
 In fașe strivi-vom poporul,
 Și mândri vom pune piciorul
 Pe gâtu 'mpăraților tăi!

Vom face cât cerul de 'nalt
 Mormanul cadavrelor crunte
 Și munte vom pune pe munte
 Și cerului da-vom asalt.
 Pe-al vostru Zamolxe-pigmeu
 L'om prinde de barbă 'nhățându-l
 Cu tronu-î cu tot resturnându-l
 Din cer, căci acel Dumnezeu
 Ce lasă pe-al vostru pământ
 Să crească atâta urgie,
 Acela nu poate să fie
 Nicî mare, nicî tare, nicî sfânt.

Ah, dac' am putea măsura
 Pre cât ni-e de plină măsura,
 Ne veî cunoaște tu ura
 In ziua din urmă a ta!

Că dacă voi toți ați muri
De spaima morții 'nainte
De-al nostru sosit, din morminte
V'am scoate de-orî unde veți fi!
Și resbunătoarelor sorți
Le-am face cu palma dreptate
Căci fețele voastre le-am bate,
Scuipându-ți pe fii tei morți!

Satira 44 / Plascovee

G A Z E L

Picuriî cu strop de strop
Fac al mărilor potop —

Zilnic câte-un spic adună
Și 'n curând tu ai un snop.

Mergî încet și las' s'alerge
Alții cât or vrea 'n galop.

Fii stejar, să crești în laturî,
Nu înalt și slab, un plop.

Nu uita trăind de corbul
Și de vulpea lui Esop.

Dacă ești cinstit, n'ai teamă
De dușman de-ar fi Ciclop.

Fă cât poți, și las' să rîdă
Ceî ce sar viața 'n hop.

Iar de n'are scop viața,
Fă să aibă clipa scop.

PĂSTORIȚA

Ambre mari răsar pe cale;
Ziua moare după culmă —
De pe coastă, pe sub ulmă
Să scoboară mîei 'n vale.
●bosit și blând popor!
Și cîntînd, pășește-agale
●copilă 'n urma lor.

«Noapte bună, soare sfînt,
Până mîne! Noapte bună!
Mîne iar vom fi 'mpreună,
Tu să rîzi și eă să cînt.
Mîne pînă 'n zorî te scoală,
Adă florî de-argint în poală
Și le-așterne pe pămînt!»

Și, murind, întinerește
Soarele de dragul ei,
Și-o cunună de schinteî,
El prin păr i le 'mpletește:
«Mâne dacă n'oî veni,
Përu 'n apă ți-l privește,
Dor de mine de-ți va fi!»

Și-î va fi de soare dor 7
Mâne blonda păstoriță,
Despletind a ei cosiță
Toată ziua la isvor,
Va privi cu drag la plete
Pline de-aur, ce i-l dete
Soarele ascuns sub nor.

Calista

JERTFELE ÎMPĂCĂRII

I.

In negura pădurii castelul îngrădit
Cu șanțuri uriașe, stă trist, mucigăit,
Și numai câte-odată în jurul său revine
Mișcarea vieții calde, când paveze quirine
Răsar de după ziduri — de două ori pe an.
Atunci legionarii colosului roman
Es grabnici ca furtuna și tari ca răsbunarea,
Dar nu le simți nici pasul, nici nu le-auzi strigarea,
Să 'mprăștie de-odată și iar s'adună des
Și pier în crâng. Să joacă? Dar eată-î! Dînșii es
Maî mulți! Erau o sută și-acum ei sînt o miie
Maî iuți și maî năvalnici, maî plini de vijelie,
S'amestecă, s'aruncă popor peste popor!
Es fulgere din suliți, dar sulițele mor

Sdrobite de peptarul puternicelor zale;
 Ajung acum la pepturi, cu pumnii-și fac ei cale
 Prin șiruri teutone: nici țipete de gură
 Nici tropot nu s'aude! Veđi numai isbituri
 De pumn, mișcare mută de braț și de sćure.
 Și 'n muta svârcolire, ei întră în pădure
 Așa 'ncleștați: și codrii ăau flacără acum.
 Și ei să luptă 'n flacări, s'asvêrl, să 'neacă 'n fum,
 Iar brazii cad pe dînșii aprinși, să prăbușește
 In capul lor tot codru, dar nimeni nu gândește
 La fugă — două neamuri aprinse de un gând
 Din doi protivnici unul să pīară mai curênd!

II.

De mult, de când e Tibull prefect peste cohorti,
 E liniște. Staă moarte zăvoarele pe porți
 Și nu mai sar oșteni descuți din așternuturi
 Să prindă 'n miezul-noptii puternicele scuturi.
 Păreaă și Teutonii de lupte-acum sătu
 Căci Aripert trimise de mult solia lui
 La Tibull pentru pace. Și toate-aă fost de bine;
 De-atunci trăesc frățește oștirile vecine.

III.

«Când stai în pragul casei, e soarele în prag!
 «Când treci visând prin noaptea pădurilor de fag

«Reverși lumina 'n noaptea dumbrăvilor ca luna;
 «Oh, cât ești de frumoasă, tu nu pricepi, Hiltruna!
 «Când treci în zorii pe colnic, în albul tău vesmânt
 «Cu ochii mari și-albaștri, cu părul dat în vânt,
 «Tu 'n iernile vieții ești zi de primăvară!
 «Sălbatico! Mă doare, când știu că ești barbară —
 «Iubești pădurea numai; cu ochii tăi frumoși
 «Tu vreai să 'mbeți, copilă, bărbaii 'ntunecoși
 «Cu plete lungi pe umeri, cu bărbii ce te 'nspăimântă,
 «Puternici ca mânia pe care ei o cântă
 «Cu glasuri răgușite, când pleacă la răsboi!
 «De ce zîmbești? Aruncă cununile de foi
 «Și pune diademă pe fruntea ta senină!
 «Ce-ți pasă dac'ai noștri la alte legi se 'nchină!
 «O, de-ai vedea tu Roma cu turnurile ei
 «Cu lume și lumină, cu roșuri de femei
 «Frumoase; între ele ca draga mea nici una,
 «Ca fata cea frumoasă din codru, ca Hiltruna!»
 Ca un copil ce-ascultă povești cu sorii apuși,
 Așa-l ascultă fata cu ochii mari și duși.
 Ea tremură și 'n ochii lui Tibull lung privește;
 Ar vrea să zică o vorbă, n'o zice și roșește,
 Ea simte că-i streină și neamul ei barbar!
 Ah, ce frumoase vorbe din rostul lui răsar;
 El e Roman, e nobil deprins la vitejie!
 Nici un bărbat din neamul lui Aripert nu știe

Să-î spună ei cuvinte așa de dragi, ca el.
 În urmă ea zîmbește: «Ah, nu, că e mișel
 «Un suflet, când își uită pe-ai săi! Și mă 'nfiară
 «De fulger să m'apropiū, căci fulgerul omoară!
 «O, lasă-mă!» Și fuge prin desetul de fagi
 Dar par'că-î vin alături cuvintele lui dragi.

IV.

În zori de zi străjerul vestește pe-un străin.
 E Aripert, e domnul pădurilor. «Eū vin
 Să te poftesc, Romane, la zilele sērbării;
 Noī mîne-aprindem focul sub jertfele 'mpăcării!»
 Și-a stat pe gânduri Tibull și n'a fost învoit.
 «Te rog pentru Hiltruna. Ea singur'a dorit!»
 Hiltruna cea frumoasă din codri! Visătoarea!
 «Așteaptă-mă, Ariperte! Gătește-ți sērbătoarea!»

V.

«Nimic nu-î măi puternic în om ca slăbiciunea!
 «Și slab ce ești tu, Tibull, s'ascuți de rugăciunea
 «Femeilor! Barbarii aū rele gânduri, cred!»
 Dar nu-l ascultă Tibull; și-a doua zi purced
 Din zori centurioniī spre silhele barbare.
 Eī și-aū ascuns cuțite sub albele peptare
 De za, — puternici marturi ai apărării lor,
 De-ar vrea să-î năvălească sēlbaticul popor —
 Și 'n codrii eī lăsat-aū, de-ar fi vr'o mișelie,
 Cu opt centuriī Quintus pe aproape să se ție.

VI.

Acolo fete blonde cu ochii de azur
 Cântau sinistre cânturi de luptă, și 'mprejur
 Flăcăi înalți sêlbateci, jucau cu vuet mare
 Rêsboinicelc jocuri a ginșilor barbarel.
 Pe lavișe-așternute cu albe pșei de ied
 Bârbașii staũ în șiruri, iar cupele cu mied
 Oprite lung la gură trec vesele și 'ntruna
 Din om în om. Și astăzi paharnic e Hiltruna
 Copila cea frumoasă, că-i vechiul obiceiũ
 Al neamului, paharul la zile mari să-l beĩ
 Turnat de cea mai dragă fecioară ce e 'n casă.
 Tibull în fruntea mesei, și-ai sêi pe lângă masă
 Cu Aripert, aleargă cu ochii însoșind
 Mișcările de fulger a celor ce sê prind
 Mereũ mai mulți la horă — sêlbatic este jocul
 Și tot mai mult Hiltruna cu mied hrănește focul.

VII.

«E cald aici, Romane; afară-i cer senin—»
 Afară miedul curge mai vesel și mai plin
 In cupele făcute din coarne 'ncăpștoare
 De bou; aici sub codru, pe pajiștea cu soare
 Sê prind la joc neveste: de ochii lor frumoși
 De douș ori să 'mbată bârbașii 'ntunecoși
 Ai codrilor. E vuet, e chiot și strigare.
 Și hora lor sêntinde sêlbatică și mare.

VIII.

De-odată cântul tace; ca scoase din pământ
 Răsar pumnale 'n mâna barbarilor. Un vânt
 Când trece prin frunzișul toamnă al pădurii
 Asemeni e suflării sâlbatică a gurii
 Acestui mult amestec de oameni, cari grăbiți
 Să apără și-atacă, de jocuri oboșiți
 Și beți de vin — mulțime de vultură la o pradă
 Puțină — se 'nceștează și zece cad grămadă
 Pe-un singur om al Romei; să sfășie mușcând
 Cu dinții, să sugrumă, și 'n sângele curgând
 Șiroaie mari înoată sburați dintr'o izbire
 Și ochi și dinți și crieri —

La 'ntâia lor pornire
 Spre Tibull vin o sută. Hiltruna vine drept
 Spre el și îl cuprinde puternic peste pept
 Cu brațele-amândouă. «Iubite, nu te teme,
 «Te apără Hiltruna!» Și strâns de fată geme
 Puternicul, s'asvêre, căci e ținut pe loc
 Și mâinile-î sunt prinse de fată. «Aî noroc
 «Să mori la mine 'n brațe! Veți fruntea 'mi e senină
 Ce-ți pasă dac'aî noștri la alte legi să 'nchină?»
 El vrea să se desprindă și urlă, e turbat.
 «Ah, până când toporul nu-l ved adânc intrat
 In peptul tău de fiară, eu nu te las, Romane!»
 Lovit se simte Tibull de multe buzdugane

Și sângele-î țîșnește din calde tăieturi:
 Atuncî cu nebunia supremei isbituri
 Să scutură, de fată abîa să mîntuește;
 El prinde pe Hiltruna de mijloc și-o isbește
 De-un brad — ea cade moartă cu blondul cap sdrobit,
 Și cade-apoi și dînsul de rane-acoperit,
 Nedînd măcar cu pumnul un semn de apărare.
 Dar a putut să geamă din ultima suflare
 Un semn știut din bucium.

IX.

Joan de Jovic
 Și semnul a intrat
 Prin codri ca un țipet, și codrii s'aũ mișcat.
 Atuncî cu pas de vifor din negura păduri
 Năvalnic ese Quintus cu cele opt centuri.

X.

A fost o luptă scurtă; tot pumnul un omor.
 Dar gloatele barbare cu Aripert al lor
 Primîiau puteri într'una din gloate sositoare.
 Atât de slabă 'n număr, puterea oștitoare
 A Romei în clipita dintăiui a atacat,
 Și ea mergea 'nainte; isbit' apoi a stat
 Pe loc strîngîndu-și șirul. In urmă șovăește,
 Să apără, se 'ndeasă, dar ferul o rărește,
 Și 'n zid, format din pepturi, puterea-'și face porți.
 Incet-încet Romani, ducînd pe-ai lor cei morți

In mijloc, intră 'n codrii, și iaă acum cărarea,
Spre șanțurî. Și din urmă, din față răsbunarea
Barbarilor isbește pe cei puținî, mai des,
Mai tare. Și din codrii barbarilor când es,
Să vîd o mîna mică Romaniî, plinî de rane,
Să tîrăe pe șesul castelelor romane,
Goniți mereu. O sută, opt-zeci aă mai rîmas
Și mai rîmân dintrînșii la fie-care pas
Pe câmpî oștenî de-ai Romei. Campia geme cruntă
Ei se retrag într'una și viforul înfruntă
Și morți de jumătate, cîunțiți îngrozitor,
Ajung în faptul serii în șanțurile lor.

PRAHOVA

Din pământ din locuința
Mamei tale, ești zîmbind,
Prahova! Și stai mirată
Și te tremură dorința
Să vezi lumea cu lumină!
Inima de plîns ți-e plină;
Ochii tăi spre soare cată
Și-ai tăi ochi mai vii s'aprind.

In pământ cât e de rece
Și 'n pământ nu vezi nimic —
Nu te mai întoarce-acasă!
Eu pe drum te voi petrece
Cu povești și cu povețe,
Voi cânta a ta frumșețe!
Lasă lumea ta, o lasă,
Tu frumoasă, eu voinic!

Vino 'ncet pe-aică, iubită!
 Adă mâna, să nu cađă
 Peste pietrile din cale!
 Tu tresară de fericită
 Și 'mbătă de viață;
 Soarele-ți răsare 'n față —
 Haid, acum fugând la vale
 Printre șoptitoriă brază.

Ce frumos să 'mbracă dealul
 Cu floră roșă pe-unde trecă!
 Ță întâmpină sosirea
 Munții ce despart Ardealul,
 Codriă vechă și plină de noapte,
 Luncile cu miă de șoapte.
 Rădă cu hohot la privirea
 Neguroșilor Buceci?

Uite-acum cât ești de mare
 Uite ce frumoasă ești!
 Tu sêlbatico 'ntre fete —
 Eată sate-acum în zare!
 Prahova, să fii cuminte!
 Ține cumpăt la cuvinte,
 Stăă și pune-ți floră în plete
 Măă frumos să te gătești.

Potrivește-ți părul bine;
 Strînge mijlocelul tîeu,
 Peptul plin ca să-ți rîsară!
 S'or uita flăcăi la tine
 Și copile tinerele:
 Să vorbești frumos cu ele
 Să nu-ți scoată vorba 'n țară
 Că tu ești crescută rău!

Eată satul! E Azuga.
 Tu auđi acum ântîi
 Dulce vuet de vioară —
 Ha! iubito, haid cu fuga
 Să jucăm și noi chindia!
 Cum te-aprinde veselia
 Și cum joci tu de ușoară,
 Și-a! voi să tot rîmâ!

Dar te mîna 'n lume dorul
 Să veđi lumea! Și tu fugi
 Și te perđi visînd cu gîndul.
 Veselă-ți mlădi! trupșorul
 Și la brâu pu! flor! de viță,
 Flor! de crîng pu! în cosiță
 Și pe-alesul tîeu visîndu-l
 Treci prin văi, cu blînde rug!

Dar auzi! E plin pământul
De resunete! Pe loc
Un balaur cât un munte
Vine 'nviforat ca vântul
Cu o sută de picioare —
Cu mugiri şuerătoare
Şi-î c'un ochiū de foc în frunte
Şi pe nări el varsă foc!

Prahova năvalnic sare,
Neştiind aceasta ce-î.
Pletele-î rămân resleţe,
Ochiū plin de spaimă-î are,
Şi cu peptul gol s'aruncă
Peste liniştită luncă —
Părul ei sūnt valuri creţe,
Spuma albă-î peptul ei!

Te-ai speriat, frumoasă fată,
Galbenă ce te-ai făcut!
A fost tren, n'a fost balaur!
Plângă acum şi, ruşinată,
Prieptul plin, vedita taină,
Ţi-l ascunđi sub larga haină
Şi dai părulū de aur
Tot repaosul perdut.

Dar tu uiți curând! Și iară
 Salti pe netedele lunci,
 Și cu rîsurî repetate
 Veselă din cale-afară
 Iaî câmpiile de-alatul,
 Și când veđi de-o-parte satul
 Bați în palme, și pe spate
 Capul gingaș ți-l arunci.

Eat'o! Pe sub rîpi înalte,
 Ea cu hohote adânci
 Fuge, par'că-i urmărită;
 Strînge peptul să nu-i salte
 Și pe după stînci dispere —
 Și târđiũ, departe 'n zare,
 Leneșă și obosită
 Iese iar de după stînci.

Câte-odată mînioasă
 Spumegând, la cotituri
 Te asvêrli vuind la vale —
 Dar așa ești măi frumoasă!
 Ochiî negriî ți-i întuneci
 Și sêlbatică aluneci;
 De-al têu vuet gem în cale
 Liniștitele păduri.

Staî! Tu simţi un tremur rece!
 Caraïmanul, până 'n nori,
 Stă pândind în cap să-ţi cadă
 Pe sub el dacă veï trece!
 Uite, par'că-l mişcă vântul!
 Să ne-ajute Domnul-sfântul!
 Iute-acum, să nu ne vadă —
 Am scăpat; dar ce fiorî!

Dar de ce-ţi astêmperî pasul?
 Prahova, de ce te mirî?
 De ce veđi, îţi moare mintea.
 Şi-ţi întinereşte glasul —
 Eată, vilele răsleţe
 Cu cîudate turnuleţe!
 Tu te 'nchinî pe dinaintea
 Invechitei mănăstiri.

Veđi castelul în lumină;
 Brađi trăsniţi pe dînsul cad.
 Şi sub codru, visătoare
 Trece 'n gândurî o regină
 Palidă — e Carmen Sylva!
 Al ei nume pomeni-l-va
 Codru 'n veci, c'a fost sub soare
 Doamna codrilor de brad.

Să plecăm, frumoasă fată,
Să plecăm, că zăbăvim!
Eată, Prahovița 'n vale,
Ca și tine-o alintată,
Pribegind cu doru-î volnic!
Eată, Câmpina pe colnic,
Și Doftana-ți ese 'n cale —
Și noi tot călătorim.

Și-acum trenul când măi vine
Nu te temi! Cu el în pas
Fugă alături, salți nebună
Rîdi de el, și el de tine!
El ușor și tu ușoară —
Dar el sboară, sboară, sboară
Și prin văi depărte-î sună
Batjocuritorul glas.

Dar ce ai, frumoasă fată
De ce-ți bate pîeptul des?
Prahova, după movilă
Pentru ce te-oprești mirată
Și plecî ochii? Colo 'n zare
Un flăcău frumos răsare,
E Teleajănul, copilă,
Simți că este-al tău ales.

Semne el cu mâna-ți face ;
Tu roșești rîdînd mereu
Și rîdînd, te 'neacă plînsul.
Prahova, te las în pace!
Nu mai ceri a mea 'nsoțire,
Te-am adus până la mire:
Mână 'n mână tu cu dînsul
Să plecați cu Dumnezeū!

183
Anteafuel

LA PĂRĂU

Venîa pe deal, voios cîntînd
Flăcăul;

Pe-un umăr coasa legînînd
Venîa fîrî de nicî un gînd
Flăcăul.

Dar eatî 'n drum îl aflî rîul,
In drum, î'n drum, dar ce-î î'n drum?
Pîrîul —

Aşa de lat şi chiar acum!

Dincolo cîmp şi lan şi florî,
Eî catî!

Şi doine şi secerîtorî;
Pîrîu-î lat, şi sî nu morî?
Eî catî!

Și 'n grâu, eî bată-mi-l să-l bată!
In grâu, în grâu? Dar ce-î în grâu?

O fată —

Inoată 'n spice până 'n brâu.

«Să n'aî, Cătrino, zi de rău!»

Ea tace.

«Eî, iacă naiba de părâu,
Il pune focu-'n drumul tēju!»

Ea tace.

De-loc o vorbă! Să preface.
De-loc, de-loc, de ce de-loc?

Că-î place —

Ar vrea de el să-și bată joc.

«Aî, fă, copii acasă mulți?

Eî, iacă!

Nu viî, urîto, nu m'ascuți?
De dragul tēju să mă descuți

Eî, iacă!

Maî bine plec!» Și dînsul pleacă.
Dar ea? Dar ea? Ce-și zice ea?

Să treacă —

Să facă 'n urmă cum o vrea!

Vedându-l însă c'a plecat

Ea-și pune

De-o parte snopul: «Mai chemat?»

El mâna peste ochi mirat

Și-o pune.

«Să-ți spun ceva! Cuvinte bune!»

«Să spuî, să spuî! Dar ce să spuî?»

Eî spune —

Dar ăute, vezî, că vreme nu-î!»

«Dar ești departe, dragă, hai!»

«Ba bine,

Atunci rămâi pe unde stai!»

«Ce rea măi ești! Ce suflet ai!»

Ba bine!

Ca să n'o creadă rea, ea vine.

«Te temî, te temî! Par'că te temî

De mine —»

«Ba nu! Dar pentru ce mă chemî?»

«Haid trecî părăul! Ce te 'ntrecî,

Catrino!»

«Nu vreaî, auzî! De ce nu plecî?»

«Dar nu-î un munte, poî să trecî

Catrino!»

«Vecine, nu!» — «Ba da, vecino!
Nu vreaî, nu vreaî; de ce nu vreaî?

Haid vino!

De-atuncî și peste Olt treceaî.»

«Eî îacă viu! Dar de nu-mî spuî

Vr'o veste,

Zi bună între noî de-azî nu-î!»

Știa doar fata felul lui!

Vr'o veste

De unde-o ieî, dacă nu este?

Apoî, apoî? Ce-a fost apoî?

Poveste —

Tot eî să spun? Ghiciî și voî.

FRESCO-RITORNELE

(Improvisări)

I.

Șă nu alergă prea mult rîdînd pe câmpuri, dragă,
Te arde soarele pe câmp, te bate vîntul,
Și-obrajii tăi ceî albî sunt zestrea ta întreagă!

2.

Viața mea de mult s'a stins și-am îngropat'o,
Sunt beat de cad în gropi, și-a cui e vina?
Al obrăjorilor ceî cu gropiți, șireato!

3.

Ea sta, cu sînul plin de pere, la fântăna —
Și ea mi-a dat s'aleg pe plac din sîn o pară,
Și m'am trezit că-mî dă de-odată peste mână!

4.

Pe punte-am prins și-am sărutat măi ieri o fată,
 Și-acum aū dat sătenii jalbă la prefectul,
 Că fetele staū cărd pe punte ziua toată!

5.

Psaltirea popii o sărut, dar aș lăsa-o,
 Sărut și mână preotesei, și-aș lăsa-o,
 Pe fata popii n'o sărut, și-aș săruta-o!

6.

Cu ochi frumoși, cu pept rotund, așa sglobie,
 Tu, Doamne, ai făcut'o numai ca să mintă
 Și numai ca să-mi faci necazuri mie!

7.

Pentru drăguțe ne-am certat vr'o treii la coasă, —
 Din ceartă m'am ales cu pērul smult și mână ruptă,
 Da 'ncalte a rēmas că-a mea e măi frumoasă!

8.

Cu șorțu 'n brâu, cu mână 'n șold, ea cea șireată,
 Stă 'n drum, anume ca s'o vēd, să-mi facă 'n ciudă—
 De-ar fi, ce-ar fi, tu azi nu-mi scapi nesărutată!

9.

Îi plac poveștile, încet și la ureche.
 Și ce-î spuîu nou? Dac'o sărut fără poveste,
 E vecinic nouă pentru noi povestea veche.

10.

Eî, vezi cum ești! In prag la noi te-am prins de mână
 Și-am vrut să te cuprind, și pentru-atăta lucru
 Ai plâns și n'ai venit la noi o săptămână!

11.

De când eram noi micî, mi-ai fost ca soră
 Și prietenă mi-ai fost de când ești fată mare,
 Iar mama vrea d'acum să-î fii, drăguțo, noră!

12.

Eû am de mult scriptura mea și-mî țin scriptura:
 Gurița fetelor cu săruturi s'astupă,
 Băeților eû le-astup cu pumnul gura!

13.

Vorbim restit și ne 'ngânăm răspunsul,
 Și 'n sat cred toți, că asta-î vrajba veche,
 Ear seara noi ne sărutăm p'ascunsul!

14.

Un trandafir s'a lăudat, că-î alb ca tine,
Și-atunci un vânt l'a pălmuțit, și trandafirul
Din alb s'a făcut roșu de rușine.

15.

Ușor te 'nalți, când te-ai deprins să birui greul—
Ceî răi mă-'njură! Nu știu ei, ce știu copiii?
Pe cât smănțești, pe-atât de sus se 'nalță smeul!

16.

Ea râde 'n plânsul meu! Dar ea atâta știe!
Eu știu: Mi-e dragă, și n'aș vrea să-mi fie dragă,
Dar draga dacă nu mi-ar fi, aș vrea să-mi fie!

17.

«Ieri ne-am certat! Și mi-e necaz că uit prea iute—
Azi după ce m'a sărutat, mi-am dat de seamă,
Că ieri juraî, să nu-l mai las să mă sărute!»

18.

E galben soarele sub nor, și-î galben lanul
Prin care treci, tu cea cu galbene cosițe —
Știi tu de ce-am îngălbinit și eu sërmanul?

19.

Maî sfântă-î dragostea decâţ or-ce Psaltire —
 Când ai drăguţă, eşti cu ea maî sfânt în cărcimă
 Decâţ fără de ea pe prag de mănăstire !

20.

Eû om cu minte n'am vëđut, să nu sfişiască
 Nebun, când a iubit, dar drept e şi aceea,
 Că om cuminte n'am vëđut să nu iubiască.

21.

Eû am drăguţe multe 'n sat, dar nicî o fată
 N'a zis că-î bine s'o sărut şi să-î ţin drumul,
 Dar nicî că-î bine, când o las nesărutată.

V A R Ă

Priviam fără de țintă 'n sus —
Intr'o sëlbatică splendoare
Vedeam Ceahlăul la Apus,
Departe 'n zărî albastre dus,
Un uriaș cu fruntea 'n soare
De pază țerii noastre pus.
Și ca o taină călătoare
Un nor cu muntele vecin
Plutia 'ntr'acest imens senin
Și n'avea aripî să maî sboare!
Și tot vëzduhul era plin
De cântece ciripitoare.

Privirile de farmec bete
 Mi le-am întors cătră pământ —
 Și spicele jucau în vânt,
 Ca 'n horă dup' un vesel cânt
 Copilele cu blonde plete,
 Când saltă largul lor vestmânt.

In lan erau feciorii și fete,
 Și ei cântau o doină 'n cor.
 Juca viața 'n ochii lor
 Și vîntul le juca prin plete.
 Miei albi fugiau cătră isvor
 Și grauri suri sburau în cete.

Cât de frumoasă te-ai gătit,
 Naturo, tu! Ca o virgină
 Cu umblet drag, cu chip iubit!
 Aș vrea să plâng de fericit,
 Că simt suflarea ta divină,
 Că pot să ved ce-ai plăsmuit!

Mi-e inima de lacrimi plină,
 Că 'n ea s'au îngropat mereu
 Ai mei și-o să mă 'ngrop și eu!
 O mare e, dar mare lină —
 Natură, în mormântul meu
 E totul cald, că e lumină!

NEDUMERIRE

Cât de rău ești, Doamne, Doamne!
| Tu mă 'ntrebă grăbit și-aprins,
Dacă te-am iubit vr'o dată?
Ce-î cu tine? Ce te-a prins?
Dac' aș ști, eă ți-aș răspunde;
Cum să știu, că n'am de unde!
Eă la asta nică odată
N'am gândit cu dinadins.

Tu mă știă. Eă rîd într'una,
Număă de glumit mă țiă —
Eă, dar cînd mă 'ntrebă de-acestea
Par' c'aș vrea să nu măă fiă!
Lumea de dureră e plină,
Calea vîețiă mă-e străină:
Tot așă 'mă vorbește mama,
Iar eă, bîata, ce să știă?

Eă cu drag te vėd la horă,
 Ochii tėi și toate 'mă plac;
 Oră ce-mă zici tu, nu mă supăr,
 Și cu oră-ce faci, mă 'mpac.
 Dar să stăm târđiă în noapte
 Tăinuind iubirea 'n șoapte
 Și să te sărut — ei, asta
 N'am putere să o fac!

Nu mi-am dat anume seama
 Nică odată, viața ce-ă!
 De-mă zici «dragă», rîd cu hohot,
 Ascundēnd obrajiă meă.
 Tu te superă dintr'o dată,
 Mă faci proastă și 'ngâmfată,
 M'ameninți, c'o rupă cu mine —
 Rēă ce ești! și multe vreă!

O, de m'ăă lăsa vr'o dată,
 De-ăă fugă și m'ăă lăsa,
 Din grădina maiciă tale
 Eă o floare mă-aș fura
 Și-aș purta-o 'n sîn, o cruce!
 Când s'ar veștezi, m'aș duce
 Să te fur apoă pe tine;
 Nimēnuă nu te-aș măă da!

Maî aşteaptă! Cui dai biruri,
Dac' aştepti ce ți-e iubit?
Să zic da, nu-mi vine bine
Până când nu m'am gândit;
Să zic nu? Aș zice toate,
Numai asta nu să poate:
Par' c'aș plânge viața toată
Dac'aș ști, că te-am mâhnit.

Ei, acum ghicește singur
De te am eû drag orî nu?
Să mi-o spuî de altă dată,
C'aș roși, să-mi spuî acû —
Cumpănește bine toate,
Până mâne te socoate:
Și de veî ghici, tu 'mi spune,
Și voiû zice cum zici tu!

POLITICĂ

Tremurî și vorbind te 'necî —
Par'că stai de silă!

Vrei să plecî! De ce să plecî?
Cât ești de copilă!

Dacă ai ceva să-'mî spuî,
Spune-o verde, fată,
Asta e, orî asta nu-î,
Ca să știu odată.

Că ai tată cu opt boî,
Că te jocî cu baniî,
Că vr'o câți-va 'n sat la noi
Te peșesc cu aniî,
Că purtată 'n sîn te veđî
De mătușî de toate:
Spune-mî pentru asta cređî,
Pentru asta poate?

Orî îţi par eă prea sĕrac,
Să mĕ prind cu tine,
Orî nu-ţi sânt de-ajuns pe plac?
Bine, fată, bine!

Când mĕ vezî pe drum, tu plecî
Nu mĕ laşi în casă —
Tot atât, că douĕ-zeci
Altele mĕ lasă!

Crezî, de dor că nu mai pot
Şi mi-e teamă tare
Că mĕ laşi cu dor cu tot?
Prea te 'ncrezî, îmi pare.
Spune-mî tu, când te-am rugat
Să 'mpărţim cununa?
Sânt destule fete 'n sat
Şi-mî gădesc eă una!

Plângî? Dar am vorbit glumind
Tu de-o lună 'ntreagă
Te-ai ferit să te cuprind —
Morî de asta, dragă?
Cum zîmbeşti de drăgălaş!
Când oiă vrea de-acuma
Să te strîng, să nu mĕ laşi
Dar pricepe-mî gluma!

UN BASM

» **V**a veni să vă cuprindă
Un flăcău cu negre plete
Și frumos cum nimeni nu-î:
Voî fugiți să nu vă prindă!
Ușa s'o 'ncuiați la tindă,
Că, de vă sărută, fete,
Veți muri de dragul lui!»

Și-a venit flăcăul, ci-că,
Un voinic cum altul nu e!
Și trei fete de 'mpărat
Grabnic s'aū ascuns de frică,
Numai fata cea mai mică
N'a putut grăbit să 'ncue,
Și-a rămas la sărutat —

De-a murit, eă nu țiiu minte.
Acest basm mî-1 spuse mama
Adormindu-mă, de mult!
Basm e mult de-aci nainte,
Și-am uitat a luî cuvinte!
Ah de-ați ști să-mî dați voi seama,
Cum aș vrea să-l maî ascult!

Vreaă să știu, să știu sfârșitul! ✱
A murit copila? Vine
Iar flăcăul, de-a plecat?
Spuneți cum e isprăvitul?
Ah, eă nu 'nțeleg iubitul, —
Și s'a repetat cu mine
Basmul fetei de 'mpărat!

SPINUL

§'a pus frumoasa pe-un răzor;
Voinicul lângă ea de vale,
Să-î scoată spinul din picior.
Și ea plângea: «Un spin în cale!
De ce tot rîdî? Ah cum mă dor
Aceste rîsete-ale tale!»

Ea are florî de crâng la sin
Și 'n pěr un trandafir sělbatîc
Și pěrul eî de rouă-î plin.

«Eî las să rîd! Tu aî cules
Treî fragî, venînd peste coline,
Și veđî cu ce mi te-aî ales!»
«Treî fragî? Și-atât e doară bine!
Căcî n'am putut î deal să ies —
Treî fragî de-ar fi, sînt pentru tine!»

Cu ochii 'nchiși și strînși de tot
 Ea de dureri isbîa piciorul:
 «Ah, lasă-mă că nu mai pot!»

«Fricoasă ești!» Da! Te-aș vedea!
 «Fricoasă, eă? Așa e frica?
 N'aî milă de durerea mea!
 Nu-ți pasă!» — «Da! Ca de nimica!
 Ba 'mî pasă mult, că eă n'aș vrea
 Să-mî fie schioapă nevastica!»

Ea 'și potrivește floarea 'n pěr,
 Și-î înfloresc zîmbind obrazii
 Ceî albî, ca florile de măr.

«Să fiă chîr schioapă, ce-î apoi?
 Că ce-ți-e drag, tot drag rămîne!»
 «Eă nu zic ba! Dar uîte, Joî
 Ni-e nunta, dragă, e ca mîne —
 Tu cum să jocî? Sěrac-de-noî!
 Să stai la masă 'ntre bētrâne».

Ea și ține brațul stîng pe pept,
 Și 'ncetișor desmeardă fruntea
 Flăcăului cu brațul drept.

«Eă ție vreaă să-ți fiă pe plac;
 Și n'ă să joc, și ce-ă cu asta?»
 «Așa-ă! Dar eă? Eă ce mă fac?
 La nuntă-mă, bată-o năpasta,
 Să nu joc eă? De-aș ști că zac,
 La nuntă vreaă să-mă joc nevasta!»

Ea rîde-acum: «Nebun ce ești!»
 Flăcăul grabnic să ridică:
 «Eă iacă spinul! Ce-mă plătești?»

«Vrei plată? Uite aă trei fagi,
 Si din cosiță-ți daă bujoriă!» —
 «Și toată frunza de pe fragă!
 De dor de fragă să plâng fecioriă?
 De floră dă-mă ochiă tăă ceă dragă
 Și pentru fragă dă-mă obrăjoriă!»

Și ea-l lovește 'ncetișor,
 Zîmbind, cu palma peste gură
 «Eă știu! Să ceră așa-ă ușor!»

«Dar las acum! E Joă aici
 Și nimenă așteptând nu moare!»
 «Mă porți ca pe copiiă mică! —
 Dar Joă să știă! Treă fragă și-o floare!
 Și Joă tu n'ă ce să maă zică,
 Că pentru multe-mă ești datoare!»

CANTICE

I

Bea câmpia ploï vërsate,
Pomiï sucuri beaü din ea,
Marea bea din riuři late,
Soarele din mare bea.

Luna bea raze de soare,
Totu 'n fire bea mereü —
Numai eü sä nu beü oare?
Tacï și lasă-më sä beü!

II

Este bogată-î marea cu adâncurî marî!
Plin e fundul mării de mărgăritari.

Vechile coroane prețurî aũ mai marî:
Pline sunt cu totul de mărgăritari.

Dar când rîde Rada, mărgărităreî
Sunt pe lume oare scumpî ca dințiî ei?

Ce bogat e câmpul înrouat în zorî!
Rouă 'n mărgărele picură din florî!

Ochiî plinî de lacrimî preț mai mare aũ:
Scumpe mărgărele în aceî ochî staũ.

Dar ce preț mai are vinul, dragiî mei,
Când aruncă 'n spumă mărgărităreî!

III

Goî, sînt umeriî rotunzi,
Pîeptul gol — așă 'mbrăcată
Trecî pe câmp, frumoasă fată!
Cînd mă veđi, ascunđi de-odată
Peptul tot. De ce-l ascunđi?

De sub vîl nevrînd îți es
Umeriî scîldați de soare,
Cînd te plecî să rupî o floare.
Pentru ce zîmbești tu oare
Și te plecî atît de des?

IV

Pe sînul alb al fetei, când iese 'n ziuă 'n prag,
O salbă de mărganuri se leagănă cu drag.

Când unor pietre moarte le dai atîta drept,
Atuncî, eă viă și tîner, eă ce-aș avea s'aștept?

Tu pui pe sîn mărganul, te 'mbeți de dragul lui—
Dar cât ai fi de beată pe mine să mă pui!

V

Șchïop! Dar și eũ am să mor:
De ce să mă supër oare,
Dacă n'am douë picioare?
Pot muri și c'un picïor.

Locul meũ e hotărit:
Iadul! nu-'mã ajutã ruga —
Iar spre ãad orĩ mergĩ cu fuga
Orĩ mergĩ schïop, e tot atãt!

Și 'ntre schïopĩ gãseștĩ eroĩ:
Cãnd e vorba de bẽute,
Mergeșĩ voi orĩ cãt de ãute,
Schïopul merge 'n pas cu voi!

VIII

Heri pe-un trandafir de câmp
Am văzut un bobocel;
M'am oprit în drum și-am stat
De povești cu el.

Multe dînsul mi-a răspuns,
Dar mai multe mă 'ntreba —
Dragă, știi de ce-am vorbit?
De gurița ta!

IX

În noaptea 'n cap, din casa lor
 Pe viscol am plecat,
 Și 'n deal m'am răzimat plângând
 De-un paltin fulgerat.

Și Oltul ca un leu rănit
 Gemea la cotitură
 Și trist vuia de-al toamnei vânt
 Intinsele păduri.

Părea că-mă plânge 'n jur cu drag
 Un glas de turturea —
 Și mă durea un singur gând:
 Că lumea nu-î a mea.

Ca pe-un pahar eu jos s'o pun
 Jos sub piciorul meu
 Și s'o sfărîm și să mă prind
 De piept cu Dumnezeu.

X

Voï sălcii triste 'n cimitir,
V'aud șoptind dușos în noapte,
Voï despre ce vorbiți plângend?
Ce taîne spuneți voï prin șoapte?

«Vorbim de morții, care dorm
Sub noi, vorbim de dusul bine —
O, las', că nu va trece mult
Și vom vorbi și despre tine!»

XI

Ah, cât eşti de frumoasă, doamnă,
Când stăm de vorbă amândoi,
Dar mai ales când spuî blasată
Că viața asta e noroiu.

Mi-arăți brilliantata mână
Și obositul cap ți-l plecî —
Ești întruparea frumuseții
Visată de poeții greci.

Tu mă omorî cu ochii nobilî!
Răceala ta m'a fermecat,
La foșnetul cel cald al rochiî
Dintr'un copil mă simt bărbat

Și-atunci când rîdî aristocratic
Cu vecinicul tîu *mon-ami*,
Ah nu 'nțelegî, sublimă doamnă
Cu ce *plaisir* te-aș palmui!

XII

Eu am plecat în urmă-î și-am prins'o de vestmânt —
Ea sta pe loc ca moartă cu ochiî la pămênt.
«O, nu fii supărată! Zi-mî numai un cuvênt!»

Ea a glumit cu mine, iar eû — ce fîară sînt!
Ea a 'nceput să plîngă de asprul meû cuvênt —
Și-acum ea stă ca moartă cu ochiî la pămênt.

«O nu fii supărată! Zi-mî numai un cuvênt!»
Eû aș fi vrut mai bine să intru în pămênt
De cât s'ajung și cîasul durerii ce vi-o cânt!

XIII

De-aici culege fata fragi —
 De-o zi nu te-a văzut, copile,
 Și-o zi e lungă cât trei zile
 Când nu se ved doi oameni dragi,
 De-atâta vreme dragi.

De-aici adună fata florî —
 De dragul cui le mai adună?
 La ce ți-ar fi o floare bună,
 Când plângi mereu și-ai vrea să morî!
 Ai vrea 'n curînd să morî!

Ea rumpe crini de pus la sin,
 Dar desfoindu-î, umple vîntul —
 Ah, dacă ți-ar orna mormîntul
 Măcar aceste florî de crin,
 Florî veștede de crin!

XIV

Eu o vëd ades pe stradă,
Palidă cu pași grăbiți —
Rătăcită-î e privirea
Și obrajii desfloriți.

Uneori un rîs ironic
Inflorește-obrajii ei,
Cine știe ce-î durerea
Astei palide femeii!

Mi-aș spus mulți că e nebună
Și rîdeau. Eă n'am crezut,
Și-am voit s'o 'ntreb odată,
Dar am stat în față-î mut

Și-am plecat fără de vorbă
Și cu ochii la pămînt
Par'că eă m'apropiasem
Un profan de-un lucru sfânt!

XV

Mâna el domol o pune
Peste p̃ieptul mândreï fete
Și-o desmeardă, ca s'o 'mbune.
Dar ea mâna i-o aruncă
Indărăt, ca să-ï arete
Că-ï mânie 'ntre eï doï,
Murmurând se 'ntoarce-apoï
Spre părete.

Plânge, ca s'o lase 'n pace,
Și se sbate prefăcută —
Și la urmă dēnsul tace.
«Doarme?» Zice ea cu șopot
Și mult timp rămâne mută,
Ridicată 'ncetinel,
Ea s'apleacă peste el
Și-l sărută.

XVI

De ce te 'ntrebî tu, Xinte, oare
Că dacă morî mai vezi vr'un soare,
Mai poţi iubi, auzi vr'un cânt?
Le ai aceste pe pămînt —
Ce vrei cu viaţa viitoare?
Cu orî ce om o lume moare.

Zică, nu? Dincolo de morminte
Trăim tot noi ca mai nainte,
Continuă ceia ce-a fost?
Ei bine dar, tu eşti un prost,
Şi 'n viaţa ceialaltă, Xinte,
Cum poţi să crezi, că-î fi cuminte?

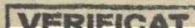
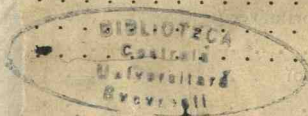
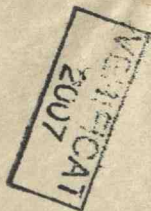
CUPRINSUL

	Pag.
Noapte de vară ⁺	5
Mânioasă	8
Nu te-ai priceput ⁻	11
Fatma ^{<}	14
5. Nunta Zamfirii ⁺	16
6. Cântecul fusului ⁻	24
7. Balada albaneză	28
8. Armingeni ⁻	30
9. Rea de plată ⁻	33
10. Fata morarului	35
11. Crăiasa zinelor	37
12. Puntea lui Rumi	44
13. Gazel	47
14. Rugămintea din urmă	53
15. Logică	57
16. Romanță	58
17. Cântec oriental	60
18. Poet și critic	62
19. Vântul	64
20. Vestitoriul primăverii	66
21. Zobaile	68
22. Pe lângă boi	70
23. Rada	72
Trei, Doamne!	74

TACŢĂRI
 T. SORE

VERIFICAT

	Pag.
25. La oglindă	87
26. Calul dracului	92
27. Nușa	94
28. El-Zorab	96
29. Toți-sfinții	105
30. Supțirica din vecinți	108
31. Numaï una	110
32. Regina Ostrogoților	113
33. Brăul Cosinzeii	117
34. Dușmancele	122
35. Costea	127
36. Somnul codrilor	132
37. Recrutul	135
38. Carol IX	140
39. Fragment	144
40. Popasul țiganilor (După Geibel)	146
41. Moartea lui Fulger	148
42. Cântec barbar	159
43. Gazel	163
44. Păstorița	165
45. Jertfele împăcării	167
46. Prahova	175
47. La părau	183
48. Ritornele	187
49. Vara	192
50. Nedumerire (După Strodttmann)	194
51. Mică	197
	199
	201

VERIFICAT
2017